mokslas menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1973 METAI

GEGUŽĖS MĖN. 5 D. / MAY 5, 1973

PART TWO — NR. 106 (18)

Šiame numery

Knygų kosmetika.
Pasidžiaukime tuo, ką jau turime didesnio.
Maceinos ir Teilhardo dvikova.
J. Švabaitės-Gylienės apysakos ištrauka.
XX amžiaus nederlandų poezija.
Žemaitis iš Paryžiaus.
Su Maritainu atsisveikinant.

Kertinė paraštė

Rūpinkimės ir knygų kosmetika

Gal jau ir trafaretiškai skamba sakinys —"sunku šiais laikais parduoti išeivijoje knygą", bet tai yra faktas, apie kurį turėtumėm rašyti dažnaiu ir ieškoti naujų būdų knygoms išplatinti.

Suprantama, yra kelios rimtos priežastys, dėl kurių susidomėjimas dabartine knyga gerokai nusmuko. Visų pirma —lietuvių kalbą mokančių ir lietuvių kultūrą mylinčių žmonių ratas, kalbėkim atvirai ir blaiviai, išeivijoje kasmet mažėja. Antra —okupacinės valdžios išlaikoma tarybinė literatūra skverbiasi į mūsų lentynas. Trečia —spalvota amerikiečių televizija suėda ir taip jau liesas poilsio valandas.

Negalima nepaminėti ir labai pagrįsto knygos bičiulių susirūpinimo vis didėjančiomis knygų kainomis. Juk ne kiekvienas pensininkas ar studentas ramia širdimi gali pakloti šešis žaliukus už apyplonį romaną, kuriame lektūros tėra tik vienam vakarui. Šį priekaištą leidėjai atremia svariausiais argumentais: spausdinimo išlaidų didėjimu, tiražo menkumu, pelno nebuvimu; leisdami knygas jie tik aukojasi lietuvybei ir pan.

Ir vieni, ir kiti yra teisūs. Knygų leidimo ir pirkimo dialektika šiuo metu nežada jokios išganingos sintezės, nes įpratome į visa tai žiūrėti pro aprūkusį skaitytojų mažėjimo stiklą. Taip žiūrėdami, aišku, nesulauksime nei sprendimo, nei ilgesnės prošvaistės, o tik retus švystelėjimus.

O vis dėlto yra priemonių, kurias panaudojus, galima būtų pritraukti atokesnį skaitytoją ir mažiau lietuvių kalbą mokantį jaunuolį. Pavyzdžiui, palikę nuošalyje knygos literatūrinę vertę (ne visos jos gi ir skiriamos grožinės literatūros sektoriui), pažvelkime į jos vien išviršinę kosmetiką ir paklauskime —ar kartais nuo to nepriklauso leidinio patrauklumas? Juk, kaip taisyklė, į knygos aplanką pirkėjas meta patį pirmąjį žvilgsnį. Sužavėtas, pakelia, pavarto. Jei popierius baltesnis už baltą, jei šriftas juodesnis už juodą, jei aplamai viskas viduje tipografiškai tip top, jei dar kelios meniškos iliustracijos nušvinta prieš akis, be abejo, žmogus tokį tomą taip lengvai nepadės atgal. Dar pavartys ir, dėl šventos ramybės, šešių dolerių nepagailėjęs, nusineš namo.

Žodžiu, aplanko kosmetika knygų platinime vaidina kategorišką vaidmenį. Ar mūsų knygos gali didžiuotis piešinio grožiu? Norom nenorom reikia atsakyti neigiamai. Viršelių dauguma serga dviem beveik chroniškom ligom: piešinio nevaizdingumu ir anemišku vienodumu.

Tiesiog sunku supaisyti, kodėl, turint taip gausų darbščių dailininkų būrį, mūsų grožinės knygos pasitenkina arba visiškai plynomis antraštėmis (taip išleidžiama dažna Nidos knyga), arba "ekspresyviomis" purvinų dėmių bei sukeverzotų linijų kakafonijomis (jų pavyzdžių rasime ir "Draugo" premijuotų romanų eilėse). Dar blogiau, kai ant aplanko pakliūva mokyklinio lygio nekalta paišyba, savo tvarkingu blankumu atbaidanti ne vieną estetiškai išprususį skaitytoją.

Išskyrus gal kelias liuksusines poezijos knygas, pastaraisiais metais neteko pastebėti originaliai suprojektuoto aplanko, vaizdingai išreiškiančio knygos turinį ir patraukiančio pirkėjo dėmesį. Telesforui Valiui maždaug pavyko priartėti prie tobulos išraiškos J. Kralikausko "Titnago ugnis" aplanke. Tik bėda, kad šiandien ir Valius, ir jo epigonai per dažnai seka Valiumi ir tuo labai suvienodina visą aplankų spausdinimo veidą.

Jei leidėjai aukodamiesi leidžia išeivijoje literatūrą, savo ruožtu ir geriems dailininkams būtų ne pro šalį ateiti leidėjams į talką su gražiais, patraukliais projektais. Tokiam bendradarbiavimui paskatinti Lietuvių fondas ar kitos organizacijos galėtų skirti net metines gražiausio aplanko premijas.

Knygos išvaizda laukia ne pigaus odekolono, ne saldžių piešinukų, bet efektingų, kūrybingų apipavidalinimo projektų. Reikia neužmiršti, kad vykusiai papuošta knyga reprezentuoja ir lietuvių dailininkų talentą. **Pr. V.**

Pasidžiaukime tuo, ką jau turime didesnio

VL. JAKUBĖNAS

Kaip žinoma, V. K. Banaitis mirė, užbaigęs "Jūratės ir Kastyčio "vokaliniai muzikinio teksto santrauką, fortepijono lydimą: t. y. "klavyrą"; jis nebuvo nei pradėjęs orkestracijos darbo, kuris yra ilgas, tiek pat techniškas, kiek ir kūrybinis. Vykdant velionio norą, buvo išleistas pirmiausia operos klavyras; išleidimo darbas ilgokai užtruko, parūpinant ir anglišką libreto vertimą. Įdomiu sutapimu, beveik tuo pačiu laiku buvo vedamas prie sėkmingo galo kitas stambus Chicagos Lietuvių operos užsimojimas:: K. V. Banaičio veikalas buvo dirigento A. Kučiūno pagrindinai perredaguotas; orkestracijos darbą atliko gabus tos srities amerikietis specialistas. "Jūratė ir Kastytis" buvo netrukus pristatyta mūsų publikai kaip pernykštis Chicagos Lietuvių operos pastatymas. Buvo atliktas stambus kultūrinis žygis. K. V. Banaičio opera padarė gražaus, lietuviško įspūdžio; kad ir ne perdaug sceniška, ji žavėjo savo tautinio stiliaus melodingumu, o taip pat buvo santūriai moderniška, kiek impresionistiškai nuspalvinta muzika.

Kaip dažnai būna, drąsūs žygiai esti surišti su problemomis. K. V. Banaičio paliktas veikalas buvo nelengvas sceniškai įkūnyti: reikėjo perredagavimų bei sutrumpinimų. A. Kučiūno įvykdyta operos redakcija buvo gan radikali, egocentriškai nuspalvinta, sukėlusi nemažai kritikų; šalia daugelio smulkesnių kupiūrų buvo visai panaikinta apystambė Kastyčio tėvo rolė; atskiros scenos sukeistos, ar net perkeltos į kitą veiksmą. Šiame pavidale "Jūratė ir Kastytis praskambėjo Chicagos Lietuvių operos scenoje. Po to sekė tolimesni žygiai: buvo padaryta visos operos ilgo grojimo plokštelė; ji buvo pademostruota Jaunimo centre, Chicagoje, operos personalui ir kviestinei kultūrininkų publikai, jų daugeliui įteikiant plokštelės egzempliorius. Malonu pastebėti, kad plokštelės įvykdymas yra geras; tiek solistų, tiek choro, tiek orkestro garsai yra ryškiai perduoti, išlaikant tikrą tembrą ir gryną skambesį. Maloniu ir nelauktu įvykiu buvo, kai viena iš geros muzikos (FM) Chicagos radijo stočių netrukus transliavo visą operą su smulkiai atpasakotu jos turiniu ir su gražiai ištartais jos atlikėjų vardais. Per FM stoties bangas "Jūratė ir Kastytis" skambėjo ypač gražiai; dramatišku pakilimu dainavo Dana Stankaitytė ir Stasys Baras — šis paskutinis ypaš geroje formoje, jo balsui skambant intonuotai ir niuansuotai. Gražiu tamsiu tembru nuskambėjo motinos (A. Stempužienės) ir giedriu atspalviu M. Momkienės (Rūtelės)) arijos. Daugelyje vietų darnaus, tiesiog profesinio skambesio parodė mūsų operos choras, ypač svajingai niuansuoti moterų(undinių) chorai. "Jūratė ir Kastytis" sudarė gražų numerį šios plačiai klausomos radijo stoties programoje, kuri ir šiaip pasižymi aukštu transliuojamos plokštelių muzikos lygiu.

"Jūratės ir Kastyčio" apipavidalinimas esamoje A. Kučiūno redakcijoje yra pakankamai stipriai užfiksuotas ir dokumentuotas. Kiek skirtingą, irgi visiems prieinamą dokumentą sudaro gražiai atspausdintas K. V. Banaičio operos klavyras, atstovaująs autoriaus originalo versijai. Operos nepažįstantiems, bet muzikoje kiek išlavintiems paprastiems klausytojams bus ne visai lengva pasekti pagal klavyrą pirmųjų dviejų veiksmų eigą dėl gana gausių kupiūrų ir perkėlimų. Tai palengvės, paskutiniojo veiksmo beklausant. Plokštelės išleidimas, išlikus klavyro originalo versijai, atiduoda esamąją A. Kučiūno redakciją plačiam ir ilgalaikiam mūsų muzikalios visuomenės įvertinimui. Paliekant nuošaliai ginčytinus klausimus dėl atsakomybės prieš autorių, konstatuokime, jog yra įvykdytas neeilinis kultūrinis žygis, kad mūsų išeivija pirmoji prikėlė iš letarginio miego šį vertingą muzikiniai ir sceniską veikalą, kuris, kaip atrodo, bus bene lietuviškiausias iš kitų, iki šiol parašytų, lietuviškų operų.

Mūsų šioje geležinės uždangos pusėje atliktas žygis vargu ar pasiliks vienintelis. Yra kai kurių simptomų, rodančių, kad dabartiniam Vilniaus muzikiniame horizonte yra galimas K. V. Banaičio perkėlimas į "liaudies klasikų" kategoriją, tuo būdu įgalinant jo veikalų statymą ir Lietuvoje. Neseniai išleistame "Lietuviškų operų chorų" rinkinyje buvo patalpinti trys stambieji, ir vertingi K. V. Banaičio operos chorai. "Jūratės ir Kastyčio" pasakiškai legendarinis turinys yra mėgiamas tiek visasovietinio, tiek tautinių respublikų režimo. Išleistas klavyras jau buvo panaudotas fotografišku būdu minėtame rinkinyje atspausdintuose choruose.Tenka laikyti galimu, kad bus sumanyta suorkestruoti ir pastatyti ten visą operą, panaudojant visus turimus resursus. Netenka abejoti, kad tada gimtų ir kitokia, artimesnė originalui "Jūratės ir Kastyčio" redakcija, nors tam tikras minimalus perredagavimas būtų vis vien reikalingas.

Sovietų Sąjungai dabar įstojus į Pasaulinę autoriaus teisių konvenciją, susidaro nauja padėtis ir lietuviškų veikalų atžvilgiu. Atrodo, kad panaudojimas Amerikoje gyvenančių lietuvių kompozitorių veikalų dabartinėje Lietuvoje bent teoretiškai nebus galimas be autoriaus sutikimo, jei čia yra užregistruota Washingtone "Copyright" teisė.

K. V. Banaitis, nebuvęs JAV piliečiu, pagal šio krašto taisykles nebūtų galėjęs įgyti "Copyright" teisės rankraštyje tebesančiam veikalui. Velionio teisėti įpėdiniai galėtų dabar pazonduoti galimumus "Jūratės ir Kastyčio" klavyro bei partitūros nuosavybės teisėms apsaugoti.

Šiuo tarpu pasidžiaukime tuo, ką jau turime: Chicagos Lietuvių operos plokštelėje įamžinta, gražiu lygiu įdainuota "Jūratės ir Kastyčio" operos versija. Šis jaukus, spalvingai lietuviškas kūrinys privalo įeiti į kiekvieno muzikos mėgėjo plokštelių kartoteką.

Jūratė ir Kastytis Palangos parke. Skulptūra N. Gaigalaitės.

Nuotrauka Vytauto Ylevičiaus

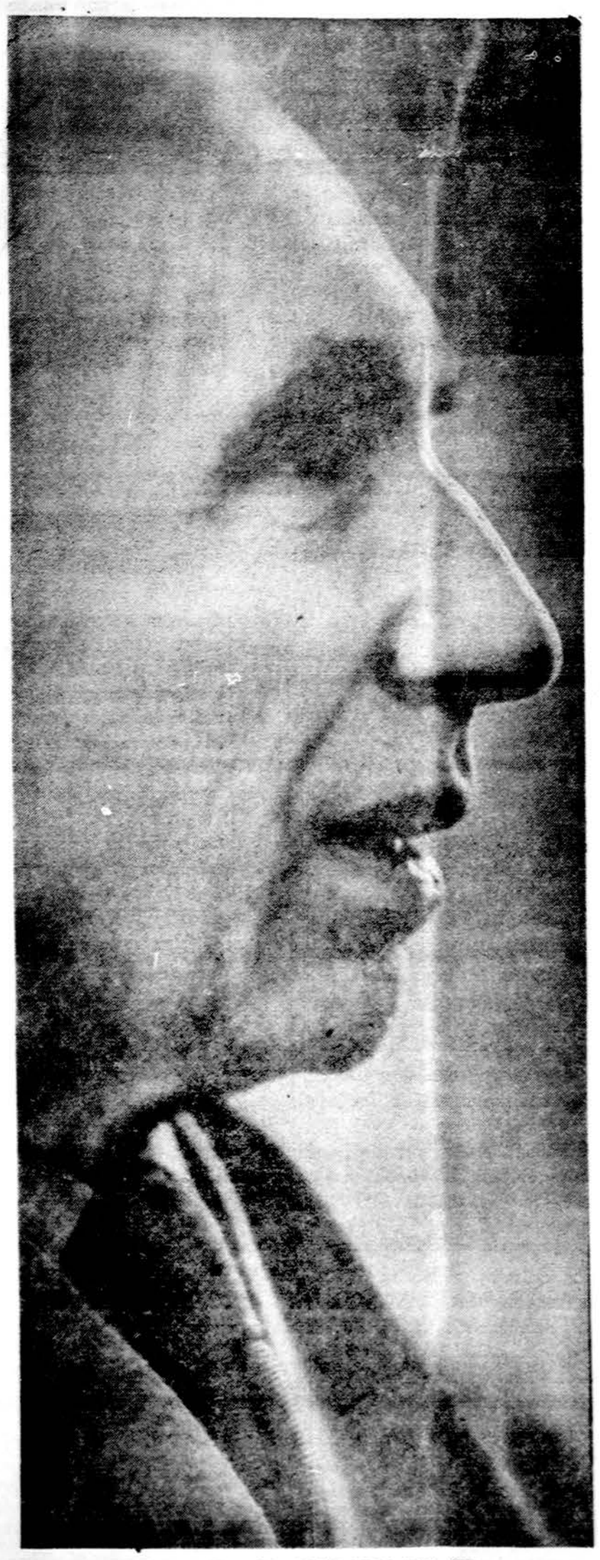

Kazimieras Viktoras Banaitis (1896-1963. XII. 25)

Nuotrauka Vytauto Maželio

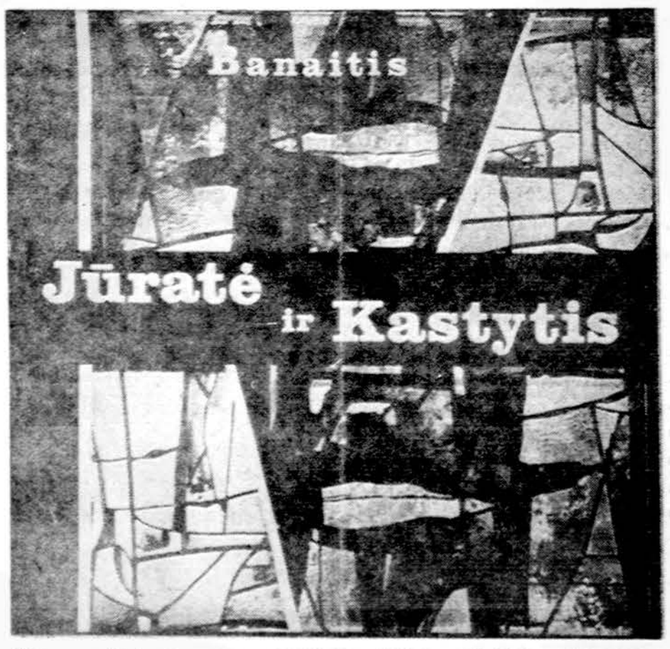

Chicagos Lietuvių operos plokštelėse išleistos K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" aplanko viršelis, pieštas dail. Adolfo Valeškos.

Nuotr. V. Jasinevičiaus

Maceinos ir Teilhardo dvikova dabarties krikščionio akyse

ANTANAS PAŠKUS

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)

Kristus — Teilhardo vizijos centras

Pavadinus T-do filosofiją materializmu ar monizmu, nuosekliai suabejojama ir jo Dievo asmeniškumu (DDK, 291). Net ir Kristus T-do vizijoje netenkąs asmeninių bruožų ir ištirpstąs pasaulio medžiagoje (DDK, 292). Bet ar iš tikrųjų taip yra? Kokia gi T-do vizijos šviesoje yra Kristaus vieta ir vaidmuo visatoje? Prieš ieškodami atsakymo į šiuos klausimus, privalėtume nepamiršti, kad T-das nepaliko mums doktrinalinės sistemos apie Kristų. Jis tik padovanojo keletą svarbių, kertinių akmenų naujos kristologijos statybai. (T-das nesvarstė atpirkimo tvarkos, Kristaus esmės, buvimo, jo asmens bei sąvisąmonės). Jam rūpėjo visų pirma paaiškinti, nušviesti Kristaus santykius su visata.

T-das todėl, kaip ir Viduramžių teologai, savo kristologijos metmenis pradeda mesti šiuo didžiuoju klausimu: "cur Deus homo"? Kodėl Dievas tapo žmogumi? Tomistai ir skotistai, kaip žinome, į šį klausimą duoda kiek skirtingus atsakymus. Teilhardas labiau priartėja prie skotistų. Pagal tomistus atpirkimo ir kūrimo tvarkos yra skirtingos. Įsikūnijimas, pagal juos, nebuvo pirmykšte visatos kūrimo plano dalimi. Tai įvykę atskiru Dievo "nutarimu", pramačius žmogaus nuodėmę. Taigi pirminis motyvas inkarnacijai buvo žmogaus atpirkimas. Jei nebūtų buvę nuodėmės, nebūtų buvę ir įsikūnijimo. Šiuo požiūriu taigi Kristus Dievo pradiniame kūrimo plane yra tik pripuolamybė. Jam nėra vietos daiktų tvarkoje. Jis įeina į pasaulį tik dėl nuodėmės, nes žmogui yra reikalingas atpirkimas. Šia prielaida besiremiant, Kristaus ir visatos santykis pasidaro tegalimas tik išorine, pripuolama, moraline bei teisine plotme. Skotistų gi nuomone, Kristus būtų įsikūnijęs ir be žmogaus nupuolimo. Juk argi Dievas tokį didelį, paslaptingą veiksmą tegalėtų atlikti tik nuodėmės panaikinimui? Argi Apreiškimas mums nesako, kad "Jis yra neregimo Dievo paveikslas, pirmagimis pirm viso sutvėrimo; nes per jį sutverta per jį ir jam; jis yra pirm visų, ir visa juo laikosi" (Kolos 1, 15-17)? Skotistai pripažįsta Kristui pagrindinę rolę visatoje. Jiems, o ne tomistams, todėl yra artimesnis ir T-das.

T-dui kūrimas, įsikūnijimas ir atpirkimas yra vieno ir to paties veiksmo trys pakopos, trys aspektai tos pačios dieviškos paslapties. "Iki tam tikro laipsnio nėra kūrimo be įsikūnijančio pasinėrimo. Nėra įsikūnijimo be atperkamosios kompensacijos... (Cituota iš F. Bravo Christ in Thought of Teilhard de Chardin", 1967, 38), tvirtina T-das. Atrodo, kad evoliucijos teorija paskatino jį tokiai įžvalgai. Jis mano, kad Dievas palenkė pasaulį (su kuriuo jis susijungęs kaip kūrėjas) kosmogenezės sistemai, kurioje Jis turėjo išplėsti kuriamąjį vienijimą į įsikūnijantį ir atperkantį vienijimą. "Dievas negali pasirodyti pirmuoju judintoju, netapęs įsikūnijusiu atpirkėju, prieš mūsų akis Pats savęs nesukristinęs" (Iš Bravo, ten pat, 39). Ir Maceina pateisina Dievo pasinėrimą medžiagoje "suprantant jį kaip Kristaus įsikūnijimą ir Jo gyvenimą malonės pavidalu"... (DDK, 253). Bet kaip girdėjome, mūsų filosofas neigia Dievo kaip kūrėjo pasinėrimą daiktuose, pasaulyje.

a) Kristus pasaulyje

Statiniam visatos pasaulėvaizdyje Kristaus santykis su kūrinija duodasi nusakomas juridiškai, taigi išoriškai, atitrauktai. Tiesa, kad Kristus yra visų daiktų karalius, Jis juo betgi yra, kadangi taip buvo nuspręsta, o ne dėl to, kad organinis priklausomumas yra tarp jo ir visatos. Čia Kristus pasilieka vis tiek svetimšaliu, atėjūnu, kuris šeimai nepriklauso, bet pats tokiu pasidaro. Tačiau sueinančios (convergent) evoliucijos vizijoje Kristus tampa organiniu gamtinės ir viršgamtinės visatos centru. Visas vystymasis, įimant ir gamtinį, priklauso nuo Jo. Priklauso fiziškai, tai yra realiai, ne atitrauktai. T-do įsitikinimu Pauliaus ir Jono tekstai patvirtina Kristaus fizinį pirmatą visatoje. Štai keletas jų. "Visa juo laikosi" (Kol, 1, 1), "Jūs esate pripildyti jame..." (Kol, 2, 10), "visa ir visuose yra Kristus (Kol, 3, 11). (Tai ir yra Omegos definicija). Neatrodo, kad tuos Povilo žodžius būtų galima aiškinti juridiškai. (Būtų pats laikas, kad mūsų skripturistai prabiltų tuo klausimu. Mes baisiai jų žodžio pasigendame!). Įsikūnijusio Žodžio prezencija persunkia viską, dvasios aukštybes ir materijos gelmes. Iš jo teka gyvybę nešanti ir grupuojanti bei organizuojanti įtaka pasauliui. Esmėje gi šitoji įtaka ir yra ne kas kita, o tai, ką mes vadiname malone. Bet šiame kontekste malonės sąvoka įgauna platesnę ir gilesnę apimtį, negu ligi šiol teologų žodyne. (Malonė buvo priskirta pripuolamybės, akcidenso kategorijai). Teilhardo kristologijoje malonė apgaubia ir žmogaus darbą ir medžiaginius dydžius ir kosminę evoliuciją. Ne tik žmogus (malonė yra mums artimesnė nei mūsų žmogiškumas), bet ir viskas apie jį yra sukristinta, viskas persunkta tikslingumu ir antgamtės gyvenimu. Bet ar to tvirtinimas nėra panteizmas? T-das atsako — ne. Panteizmas siekia tokio suėjimo taško, kuriame asmenys ištirpsta. Kristus gi nėra toks centras. Kristus yra sudvasinimo centro viršūnėje, ir Jo įtaka ne tirpdo, bet skiria ir ugdo.

Kūrimas, įsikūnijimas ir atpirkimas yra tie dieviškosios dovanos laipsniai, trys neatskiriamai sujungti aktai laukiamosios būties pasirodyme. Per milijonus metų prieš Kristaus atėjimą gyvių ir žmonių pasaulis gyveno didįjį adventą, laukdami tos didžiosios žvaigždės. Ilgieji amžiai prieš pirmąsias Kalėdas nebuvo tušti. Jie buvo persunkti jo galingos įtakos. Laike to advento suplanuotos evoliucijos fazės švelniai skleidėsi "ruošdamos vaisių, kuris buvo anapus vilties ir vis dėlto laukiamas". Taip žemei pasiruošus, joje pasirodė ir Atpirkėjas.

b) Kristaus kuriamasis atpirkimas

Teologija paprastai skiria du atpirkimo aspektus: negatyvų (išvadavimą) ir pozityvų (elevaciją, pakėlimą). Pirmasis, negatyvus atpirkimo atžvilgis yra ne kas kita kaip reparacija, užmokestis už nuodėmes, atperkamoji kančia. T-das betgi daugiau pabrėžia pozityvų atpirkimo aspektą, kuriamąjį skausmą, specialias pastangas netvarkingojo pasaulio sujungimui. Taigi atpirkimas T-dui nėra tik reparacija, įvykusios kūrinijoje nelaimės pataisymas. Priešingai, tai yra substancialaus blogio nugalėjimas. Žodis įsikūnijo, kad priverstų kūriniją prie atbaigimo, o ne tik tam, kad išpiautų iš jos piktybinį auglį. Dar toliau. T-dui, kaip ir Povilui, atpirkimas paveikia ne tik žmogų, bet ir visą visatą. "Kad ir pats sutvėrimas bus išlaisvintas iš sugedimo vergijos į Dievo vaikų garbės laisvę" (Rom. 8, 21). Povilui, kaip ir T-dui, visatos atpirkimas yra žmogaus atpirkimo išplėtimas. Minties plotmėje Žodžiui pasidarė reikalinga įsiterpti, įeiti į visatą, kad ją išlaisvinus nuo skilimo. Juk dėl žmogaus egoistinio individualizmo ir noro dominuoti grėsė pavojus evoliucijos procesui sustotį. Išgelbėdamas žmogų nuo skilimo, Kristus išgelbėjo ir visą kūriniją. Vis dėlto Maceina tvirtina, kad "Povilui gelbėjimas ateina iš Bažnyčios, o T-dui iš žemės" (DDK, 294).

Klaidingai prikaišiojama, kad T-do teologijoje nėra vietos kryžiui. Priešingai, kryžiui T-do raštuose skirta svarbi vieta. Kryžius jam yra "simbolis, kelias ir tikrasis pažangos aktas" (FM, 95, DM, 103-4). Kristaus kančios ir mirties kosminė reikšmė išryškėja kryžiuje. (Le milieu divin, 104). Kristaus istorinė kančia ir mirtis nebuvo tik paprastas inidividualus atpirkimo aktas, bet ir kūrybiškos galios aktas. Nukryžiuotasis Jėzus nėra atmestas ar nugalėtas. Ne. Jis neša visuotinos pažangos svorį su savimi pas Dievą". Kryžius yra ir simbolis ir realus išpirkimo aktas ir taipgi pergalės kelionė. Kristaus mirtyje ant kryžiaus mes matome kūrimą sunkių pastangų formoje. Kryžius nėra tik atpirkimo krauju aptaškytas, bet svarbiausia — prisikėlimo pergalės spinduliais nušviestas. Kryžius, kurį T-das garbina, yra tradicinis krikščionybės kryžius, ne tik nuodėmės pergalės ženklas, bet ir evoliucijos eigoje asmenėjančios visatos pilnutinis ir dinamiškas simbolis. Iš tiesų, Kristaus nukryžiuoto tikrą reikšmę pamatysime tik galutinio prisikėlimo ryte. Dabargi visa visata, nukryžiuotojo rankos paliesta, pradėjo kelionę į tą prisikėlimo šviesų rytą. Dėl šios dienos buvo verta pasauliui kentėti, būti iš pagrindų sukrėstam; verta žemei pakelti kataklizmas, augalams mirti, užleidžiant kelią gyvuliams; vertas silpnesniems gyvūnams suklupti stipresniųjų naguose; verta žmogui būti paleistam tamsiai gyvenimo tragikai; verta buvo Kristui kentėti Alyvų sodo agoniją ir mirtį Kalvarijoje. Iš tiesų, T-do vizija visą visatą ir žmogų apgaubia didžia perkeitimo viltimi. Supratus kryžiaus prasmę, nebėra mums pavojaus pasaulį matyti biaurų ir liūdną. Iš tiesų, krikščionis nėra šaukiamas alpti kryžiaus šešėlyje, bet kurti jo šviesoje (Le milieu divin, 104).

Kristaus ir visatos santykiai pagal T-dą ir sudaro ketvirtąją ir paskutinę evoliucijos fazę, kuria jis vadina christogeneze. Tai laikotarpis kuriame Kristaus inkarnacija pasieks savo pilnybę. Kristus juk vi dar formuojasi, vis dar įsikūnija. Jis ir augs tol, kol jo kūnas bus viena su visu universu (visata). Šiuo metu Kristus dar nėra pilnas, da. jo kūnas nėra atbaigtas. Kristaus kūno augimas, T-do įsitikinimu, vyksta per evoliuciją. Kristus ir pasaulis T-do vizijoje yra glaudžiai vienas su kitu susiję. Kristus išsipildo (pasiekia pilnybę) tik per pasaulio atbaigimą ir pasaulis pasiekia savo konsumaciją tik per Kristaus pilnybę. Taigi Kristaus pilnatvė yra glaudžiai sujungta su pasaulio pilnatve. Galima sakyti, kad Kristaus pilnatvė yra fiziškai sąlygota pasaulio atbaigimu, kaip ir pasaulio atbaigimas yra fiziškai sąlygotas Kristaus pilnatve. Natūralios pasaulio pastangos ir antgamtinės Kristaus pastangos yra dvi sąmonės kryptys. Viena eina žmonijos, kita Kristaus link. Abi jos yra to paties įvykio priklausomos fazės, veikiančios skirtingose plotmėse. (sudvasinimo ir sudievinimo plotmės). Taigi krikščioniškajam humanistui nėra prieštaravimo tarp žmonijos vystymosi (genezės) pasaulyje ir Kristaus genezės žmonijoje per jo Bažnyčią. Bažnyčia, pagal T-dą, juk yra ta centralinė visuotino susiliejimo (convergence) ašis, Omegos ir visatos susitikimo taškas. Bažnyčia — tai tas didysis christogenezės įrankis. Ji sukristina pasaulį per sakramentus, taipgi duodama pasauliui Kristaus precenziją jame.

Eucharistija yra natūralus atperkamojo ir vienijančio Kristaus akto prailginimas. Ostija yra sutelktas Kristaus asmeninės energijos centras, panašiai kaip ir mes savo kūną vadiname savo dvasinio spinduliavimo lokaliniu centru. Pirminis Kristaus kūnas, kaip jį T-das vadina, yra apribotas duonos ir vyno pavidalais. Bet Kristus nepasilieka pirminio kūno pavidale. Kristus asimiliuojasi mistiškai su viskuo, kas tik yra apie jį. Ostija, anologiškai kalbant, lyg uždegta ugnis, spinduliuoja į visas puses, lyg kibirkštis, mesta į sausus žabus, paskandina visa liepsnose. (Note on Progress, Future, 93-94). Inkarnacija taip realizuojasi kiekvienam inidivide per Eucharistiją. Francisko Bravo, giliai įžvalgiai nagrinėjęs T-do kristologiją, taip sako: "Eucharistija yra christogenezės priežastimi pasaulio kristifikacijoje: ji išpildo Kristų, duodama Jam dieviską kūną — kosmusą" (F. Bravo, op. cit., 75). Nežiūrint to, mūsų Maceina kietai laikosi savo išvadų. "Povilui gelbėjimas ateina iš Bažnyčios, o Teilhardui iš žemės" (DDK, 294), "gelbstinti dvasia jam (T-dui, A.P.) yra žemės dvasia" (DDK, 294).

Žmogus — Dievo bendrininkas

T-do kristologijoje žmogus yra Dievo bendrininkas kūrime (ne tik biologine prasme). Juk geros žmonių pastangos ir darbai prisideda prie kristogenezės. Visos žmogaus gerosios pastangos bendradarbiauja, siekiant pasaulio pilnybės Jėzuje Kristuje (The Divine Milieu p.25). Ne tik impozantiškų garsių apaštalų ir didžių vadų, bet ir paprastų darbininkų pastangos yra reikšmingos, tų žmonių, kurie sudeda savo energiją paprastiems uždaviniams. Kiekvienas mūsų savo darbais atnešame Kristui truputį pasipildymo (The Divien Milieu, 31). T-de mintys beveik pažodžiui atitinka Bažnyčios mintis. "Juk vyrai ir moterys, kurie pelnydamiesi sau ir šeimai duoną, savo jėgomis tarnauja visuomenei, teisėtai gali žiūrėti į savo veiklą kaip Kūrėjo darbo plėtimą... aktyvų įsijungimą į Dievo plano vyksmą istorijoje" (Vatikano dokumentai, I, 202).

Net ir netikintieji, kad ir nesąmoningai bendradarbiauja Dievo karalystėje. Net ir toks komunizmas, sistemingai kovodamas prieš Dievą, nejučiomis prisideda prie Kristaus regimybinės karalystės statybos. Net ir technologija gali pagreitinti jos atėjimą... Juk Kristaus užbaigimas supuls su pasaulio užbaigimu. Kaip pirmajam Kristaus atėjimui buvo reikalingos tam tikros kultūrinės ir socialinės sąlygos, taip galime prileisti, kad ir paskutinis Kristaus atėjimas galės įvykti tik tada, kai natūralios žmonijos galimybės (galios) bus pasiekusios tokio išsivystymo laipsnio, kad žmonija bus pajėgi priimti savo galutinį užbaigimą Kristuje. Natūralusis atbaigimas, T-das pabrėžia, yra tik sąlyga, o ne priežastis atgamtinio žmonijos atbaigimo. Pabaiga ateis tik tada, kai Kristus bus asimiliavęs visus daiktus į save (Bravo, 104). Tuomet Kristus įduos savo subrendusį kūną į Dievo rankas. Klaidingai supranta T-dą tie, kurie jam išmėtinėja, kad jo vizijoje visatos perkeitimas būsiąs natūralios evoliucijos išdava. Pabrėžiame, kad kristinė visatos evoliucija yra tik sąlyga, o ne priežastimi eschatologinės tikrovės. T-das aiškiai kalba apie staigų, lyg žaibas, Kristaus pasirodymą laikų pabaigoje (The Divine Milieu, 133). Jis kalba taip pat apie žmonių skilimą ir teismą ("Mon univers", Future, 308). T-das paduoda prasmingą sintezę tarp tos paslaptingos tikrovės laikų pabaigoje (pleroma) ir žmonijos kuriamos kultūros. Jei visa nereikalinga, jei visa sudegs lyg piktžolės ugnyje, tai tuomet kūrimas, Kristaus kančia ir mūsų pačių pastangos ar nėra beprasmės? Tačiau kaip šv. Povilas taip ir T-das tiki, kad Kristus, atbaigęs pasaulį, savo subrendusį kūną atiduos į Dievybės glėbį. Tokia viltinga vizija pasiūlo prasmingą sintezę ir istorijai ir paskiram individui.

Teilhardo reikšmė dabarčiai

Teorijų, sistemų bei vizijų siūlomi atsakymai virsta didžiais tik tada, kai jie išplaukia iš didžiųjų laiko klausimų. Juos duoti gali tik tas, kas moka skaityti laiko ženklus, kas jaučia požemines gyvenimo sroves, kas dabartį suriša su praeitimi ir ateitimi, kas bent 50 metų pralenkia savo bendraamžininkus. Atrodo, kad šiom "regėtojo" dovanom buvo apdovanotas ir garsusis prancūzų jėzuitas. Užtat jo vizija dabarties žmogui, o ypač krikščioniui, gali būti šviesa migloje.

1. Gyvename Bažnyčios ir pasaulio lūžį, kokio, gal būt, istorija dar

(Nukelta į 4 pusl.)

Vytautas Kašuba — Šiluvos Madona (bronza)
Maizeville, Pa. lietuvių parapijos bažnyčios frontono dešiniajame kampe.
Nuotr. V. Maželio

TEL. — 788-3980
DR. REGINALD CIENKUS
GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS
6230 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Pirmad., Antrad., Ketv. ir Penktad. 9 val. ryto iki 12 val. dieną ir nuo 2 val. popiet iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais 8:30 - 12 val. dieną
Emergency tel. — 788 - 3981

DR. VL. BLAZYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir Californ
Pirmad. antrad. ketvirtad 4 iki 7:30 val vakaro
Šeštad nuo 2 iki 3:30 val
Trečiad ir penktad uždaryt
Ofiso telef 476-4042
Resid tel WAlbrook 5-2048

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Route 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv 1 iki 7 popiet antr., penkt 1-5 treč ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10——4, Šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6966
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rezid. — Prospect 8-908
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K Ė A
V A I K Ų L I G O S
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penk nuo 12 iki 3 val ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad šeštad tik susitarus

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak
Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antrad., ketvirtad ir penktad nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak šeštad 12—2 val p. p. ir trečiad. uždaryta.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

REZID. TEL. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Platinkite "Draugą".

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SĄDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet. Trečiad. ir šeštad 10 v. ryto iki 1 v. popiet
Ofiso telef. RE 7-1168
Resid. telef. — 239-2919

DR. NINA KRAUCEL KRIAUČELIŪNAITĖ
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave.
Tel WA 5-2670, neatsiliepus skambinti 471-0225. Valandos pagal susitarimą.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71 ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt nuo 3 val. popiet iki 7 v. vak. Šeštad nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-7609
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Val. antrad. nuo 1 - 4 popiet ir ketvirtad. nuo 5 - 7 vakare
Ofiso tel. 776-2886; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
TEL. — 925-8296
Valandos: 2—8 v. v. penktad. 10—12 ryto 2—8 val. vak. Šeštad. 1 iki 4 v. vak. Treč. ir sekmad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez., 2652 W. 59th St
Tel. PRospect 8-1223.
Ofiso val.: Pirm., antr., treč ir penkt. nuo 2 iki 4 val ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6197
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm antrad., ketv. ir penktad. 2-4 ir 6-8. Treč. ir šeštad. uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antrad., ketv. 6—8 val vak., penktad. ir šeštad. 2—4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1—6 val. popiet. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel 767-2141. Namų 636-4856
Val.: pirm., antr., ketv. 2—5 ir 6—8, penktad. 2—5. Šešt. pagal susitarimą.

Dabarties poetai prie Šiaurės jūros

PR. VISVYDAS

Jau antra Zentos Tenisonaitės knyga ateina iš Šiaurės jūros pakrantės — Belgijos Antwerpeno, kur poetė šiuo metu gyvena. Pirmoje, pavadintoje "Een Steen heeft geen hart" pagal S. Nėries eilėraštį "Akmenėlis turi šaltą širdį", Z. Tenisonaitė išvertė lietuvių poezijos pluoštą į nederlandų kalbą. Knyga buvo išleista 1971 m., susilaukė daug palankių recenzijų tenykštėje spaudoje ir jau yra išparduota.

Kadangi nederlandų kalboje esu kūdikis, knygą daviau pasiskaityti savo bendradarbei Joanai Koster, kilusiai iš Olandijos Gravenhages miesto. Jos paprašiau eilėraščių paraštėse surašyti įspūdžius. Štai keli labai taupūs Joanos prierašai:

Prie Maironio "Ant Birutės kalno" — ewige Sehnsucht; prie V. Mykolaičio-Putino "Mortuos Voco" — grossartig; Prie Pr. Lemberto "Peizažas" — beruhigend; prie Jono Aisčio "Mano giminės giesmė" — gibt mir Heimweh, wunderschoen; prie Ant. Vaičiulaičio "Motinos veidas" — bringt Traenen in die Augen. prie B. Brazdžionio "Neregio elegija" — wehmuetig; prie H. Radausko "Pasaka" — Ein Tracumer; prie K. Bradūno "Sapnas apie šiaurę" — Vaterlandsliebe; prie H. Nagio "Laterna obscura" — hoffnungslos. prie J. Švabaitės "Mažoji" — zarte Liebe fuer das Kind; prie A. Prižgintaitės "Miegas" — wunderbar; prie D. Sadūnaitės "Laukimas" — gluehend; prie V. Bogutaitės "Lietus ir laikas" — zuversichtlich ir t.t. Die echte Knappheit (mano pastaba).

Iš tų trapių pastabų susidariau nuomonę, kad Z. Tenisonaitės vertimai geri. Jų poezija paveikė taurią Olandijos moterį, kuri karo ir pokario metais buvo persekiojama likimo furijų (kacetas, šeimos praradimas, Sibiras, pabėgimas) ir šiandien gyvena Californijoje.

Villem Claesz Heda (1594-1682) Natiurmortas Boymans muziejus Rotterdame, Olandijoje

Skaitydamas Z. Tenisonaitės antrą knygą jau lietuvių kalba — "XX-jo amžiaus nederlandų poezijos rinktinė", stebiuosi vertėjos energija. Tai, ką Lietuvoje ar amerikinėje lietuvių išeivijoje atlieka visas būrys mandrių vertėjų, Zenta padarė viena. Ji išvertė 140 eilėraščių, subūrė knygon 74 nederlandų poetus, pradedant šio amžiaus poezijai įtakingo Guido Gezelle (1830 - 1899) pakiliais himnais ir baigiant Patricia Lasoen (1948) žaisminga impresija. Ji pasikvietė į talką literatūros žinovą Dr. Jose De Cuelaer, kad įžangoje trumpai supažindintų skaitytoją su nederlandų istorija, kalba ir poezija. Autorių pavardes Z. Tenisonaitė užrašė tiksliai, nefonetindama, kaip kad juokingai buvo padaryta Lietuvoje knygoje "XX a. Vakarų poetai". Prie pavardžių pridėjo autorių gimimo ir mirties metus; eilėraščių pavadinimus skliausteliuose įrašė ir nederlandų kalba. Pabaigoje įdėjo alfabetinę rodyklę, pridėdama autorių gimimo vietovardžius. Visa tai puikiai padeda mūsų skaitytojui orientuotis mažai težinomoje nederlandų poezijoje.

Jose De Ceulaer pažymi, kad Z. Tenisonaitės vertimų "atranka atlikta, remiantis ne tik asmeniškų skoniu, bet ir atsižvelgiant į kai kurių eilėraščių galimybę išversti". "Ši rinktinė duoda gana gerą modernios nederlandiškos poezijos ir jos atskirų literatūrinių srovių apžvalgą".

Z. Tenisonaitė yra atsargi vertėja, vengianti nukrypimų nuo teksto. Savo "Žodyje skaitytojui" ji aristoteliškai konstatuoja, kad "eilėraštis vertime pasidaro tik atspindys". Tai tiesa. Žymus šių laikų amerikiečių poetas Robert Lowell savo vertimų knygą tiesiog pavadino "Imitations" ir neišvengė didelių teksto perdirbimų.

Neturėdamas po ranka originalų, galiu susitelkti tik prie Z. Tenisonaitės vertimų lietuviškosios poetikos. Pirmas įspūdis — teigiamas. Vertėja įsijaučia į lietuvių kalbos ritmą, vartoja paprasčiausius žodžius. Iš jos vertimų, šalia poetinės logikos, dvelkia intencija atlikti gerą darbą. Skaitytojas tankiai pasijunta vaikščiojąs savame sode, kur visi medžiai ir visi takeliai gerai pažįstami. Su šia knyga kamuotis nereikia.

Knyga dedikuota poetui kunigui Guido Gezellei. Jo poezija pasižymi formos grakštumu ir vaiskiu jautrumu. Čia išversti jo keli impozantiški himnai. Puikiai nuskamba trumpas eilėraštis "Vandens lašelis mielas".

Nelengva versti ekspresyvų poetą Paul van Ostaijen (1896 -

(Nukelta į 5 pusl.)

Iš XX amžiaus nederlandų poezijos

PIETER GEERT BUCKINX (1903)

NIEKAS NEPAAIŠKINS

(Niemand kan het verklaren)

Niekas nepaaiškins,
bet aš galiu atspėti, beveik paliesti
šviesos sparnus, kaip gali aklasis paliesti
tamsioje tyloje
mylimosios akivaizdą.

Aš galiu atspėti, beveik paliesti,
kada abejonės mane vargina
ir žemės gyvatė, tarytum žaibas,
apakina,
aš galiu atspėti, beveik paliesti,
ko niekas nepaaiškina.

LUCEBERT (1924)

MUZIKOS RUDUO

(Herfst der muziek)

rasotos gėlės žvanga
ir po miegančių lėlyčių antkapiais
šnabždesys murmėjimas, kaimuose dūsaujantys
miestuose sultingi trimitai

ausie klausyk

užkimusios ugnys ir vandenų
užpuolanti kalba ir šuliniai
liūdnais garsais lašantys. praėjo
pralėkė su vynu dainuojančios akys

ausie klausyk

kaip nuobodžiai ir vienišai gieda
diena praaušta o naktis ištirpsta
saulė ir mėnulis nueina
žodis dainuoja vienas

ausie klausyk

PAUL SNOEK (1933)

PASIKALBĖJIMAS SU GĖLĖMIS

(Conversatie met mijn bloemen)

kada aš sužinojau
kad gėlės mane girdi
tik mane vieną
prisipažinau kad aš esu namas
kuriame gyveno žmogus
kuris kasdien
jas paliedavo žodžių vandeniu
kad aš buvau balsas
kuris kas vakarą
dažydavo sodą
ir liūdna muzika
uždegdavo
rudens žvakes
medžių žvakidėse

ir tąsyk kai gėlės sužinojo
kad aš klausaus
pati gražiausioji man pasakė
kad aš esu žmogus
kuris jas kasdien
paliedavo žodžių vandeniu
ir kad namas kuriame gyvenu
yra nelaimingas

CHRISTINE D'HAEN (1923)

ŽIEMA OLANDIJOJE

(Winter in Holland)

Stambūs grūdai raugiami į degančią degtinę,
rusvi grūdai kepami į rupią ruginę duoną.
Bulvės baltos, miltingos ir dar garuoja,
viskas aprūkę tabokos dūmais. Ir silkės.

HANS ANDREUS (1926)

RYTOJAUS DIENAI

(Voor een dag van morgen)

Jeigu aš rytoj mirsiu,
papasakok medžiams,
kaip aš tave mylėjau.
Papasakok į medžius
lipančiam, nuo šakų
krintančiam vėjui,
kaip aš tave mylėjau.
Papasakok vaikui,
jaunam ir suprantančiam.
Papasakok gyvuliui,
gal tik žvilgsniu.
Papasakok akmeniniams namams,
papasakok miestui,
kaip aš tave mylėjau.

Bet nesakyk žmonėms.
Jie tavim netikės.
Jie nenorės tikėti, kad vyras moterį,
kad žmogus žmogų taip myli,
kaip aš tave.

Iš nederlandų kalbos išvertė
ZENTA TENISONAITĖ

Auksiniai avies dantys

Iš konkursinės apysakos "Gabriuko užrašai"

Julija Švabaitė-Gylienė

Tą liepos šeštadienį įvyko Algio su Danute vestuvės ir gavome net tris laiškus iš Amekos

Maža to, grįžę namo iš vestuvinių vaišių, ant tėvelių lovos miegamajame radom Pūkutę su tik gimusiais trimis kačiukais.

—Na, dabar tai gražiausia! — suriko nesavu balsu mama. — Ant mano lovos!.. Ką aš dabar darysiu? — dejavo ji, šokinėdama aplinkui ir klupdama savo balinėje suknioje.

O Pūkutė gulėjo vidury plačios lovos, laižydama kačiukus ir žiūrėdama į mus savo didelėmis gražiomis akimis.

Kad bus kačiukų, mes jau seniai žinojom. Pūkutė jau kuris laikas nelakstė, nežaidė su mumis, tik sekė iš paskos, gailiai kniaukdama, landžiojo po spintas, po lovomis, uostinėdama ir kažko ieškodama. Naktimis ji verkdavo ir neleisdavo mums miegoti.

Mamytė jai buvo paruošusi didelę plačią pintinę su minkštu patalėliu sandėliukyje, bet Pūkutė ir ten nenurimo.

— Mamyte, Pūkutė žino, kad tu ją labiausiai myli, todėl ir pasirinko savo vaikučiams vietą ant tavo lovos, — raminom, matydami, kaip ji nelaiminga ir susijaudinusi dėl šitokio katės pasirinkimo.

Greitai Pūkutę su kačiukais pernešėme vėl į sandėliuką, kurį tikrai buvom gražiai sutvarkę. Net ir rausvą užuolaidą ant langučio užkabinom, ir mažų žaisliukų primėtėm aplinkui.

Vienas kačiukas buvo visai panašus į Pūkutę: krūtinėlė ir kojytės baltos, o nugarėlė juodai ir rudai marga. Kitas kačiukas buvo rausvas, visai kaip ponų Lauraičių Runcė. Trečiasis — juodas kaip rašalas, tiktai apikaklė ir letenėlės baltos. Atrodė, kad jis apsiavęs baltais batukais.

Pūkutė pintinėje nepasiliko. Nespėjom pernešti į naują guolį, kai ji netrukus jau nešė įsikandus vieną po kito kačiukus į tėvelių miegamąjį.

Nieko negelbėjo nė kambarį užrakinus. Ji pasiguldė kačiukus prie miegamojo durų ir kniaukdama krapštė jas, kad įleistume.

Po kelių bandymų ji suprato, kad tėvelių miegamajame jai nėra vilties įsikurdinti. Tada pradėjo nešti kačiukus ant mano lovos.

Galų gale šiaip taip pasisekė ją nuraminti ir pripratinti prie naujo minkšto ir patogaus guolio.

Mudu su Aldute negalėjom atsižiūrėti, kaip ji rūpinosi ir maitino savo pienu tuos kačiukus, prausdama, šukuodama ir savo letenėle vartaliodama juos, kaip kokius mažus žaisliukus.

Juokais netvėrėm, kai jie, toki maži kupstukai, vos įsirita smėlio dėžutėn taip stengdamiesi būti švarūs, kad net ant šono parvirsta...

Nors ir labai mylėjom tuos kačiukus, bet žinojom, kad negalėsim jų pasilikti. Kai jie paaugo, ponų Valių vaikai išsirinko tą, kuris buvo panašus į Pūkutę. Juodąjį su balta apikakle ir baltom letenėlėm pasiėmė ponai Krakaičiai, duodami jam Mefistofelio vardą.

Tą trečiąjį, kuris buvo panašus į Lauraičių Runcę, atidavėm mūsų gyventojai Lornai. Tai buvo pats įdomiausias ir išdykiausias kačiukas. Nors ir labai prašėme, kad tėveliai leistų ji mums pasilaikyti, jie griežtai pasakė "ne".

—Gal būt, reikės jums atsisveikinti ir su Pūkute ir su viskuo, — tarė vieną dieną mama. —Mes, tur būt, važiuosime į Ameriką.

— Į Ameriką? — sušukau didžiai nustebęs.

— Na, taip. Atsimeni, atėjo laiškai iš Amerikos. Tai iš dėdės Antano. Mano tėtės pusbrolis, senas lietuvis amerikietis, mirdamas paliko mums namuką. Tai dėdė Antanas ir ragina kuo greičiau tvarkytis ir pas ji važiuoti.

— Bet mes nevažiuosim? Tėtis sakė, atsimeni, per Kalėdas?

Aš tuo momentu visai neturėjau jokio noro palikti savo draugus ir Pūkutę.

— Nežinau, vaikai, nieko dabar nežinau... Viskas susimaišė... — kalbėjo susirūpinusiu balsu mama. —Ir noriu važiuoti, ir nenoriu... Vos, jau va, pradėjom įsikurti, ir vėl važiuok, vėl viskas iš naujo...

— Tai ir nevažiuokim! — nusprendžiu. — Aš visai nenoriu niekur važiuoti... —pradėjau vis daugiau ir daugiau jaudintis.

Nebuvo ir daug laiko apie tai galvoti, nes tuo metu kaip tik buvau labai apkrautas pamokomis ir ilgas valandas teko sėdėti vakarais, kad suspėčiau atlikti visus namų darbus.

Be to, kai Lorna išvežė paskutinį kačiuką Geelongan savo sesers dukrelei dovanų, verkė ir Pūkutė, ir mudu su Aldute.

Gaila buvo žiūrėti, kaip ji blaškėsi ir kniaukė, po visus kambarius ieškodama savo kačiukų. Tą paskutinį ji kaip savo akį saugojo, nepalikdama vieno nė minutei. Nors jau gerokai paaugusį, vis vien ji jį nešiojasi visur, įsikandusi už sprando.

Julija Švabaitė-Gylienė, kurios apysaka "Gabriuko užrašai" buvo išskirtinai atžymėta LB Švietimo tarybos skelbtame skaitinių jaunimui konkurse. Apysaką netrukus išleis pati Švietimo taryba

Pūkutė vis dėlto greitai apsiprato būti vėl viena. Kelias naktis pakniaukusi, ji apsiramino, žaidė su mumis ir murkė, glaustydamosi apie kojas. Lauke ji dažnai tupėjo po persiko medžiu, iškėlusi galvą aukštyn, kur namelyje burkavo du balti, vienas mėlynas ir trys moliūgai karveliai.

Kai atidavėm Lornai vieną iš gražiausių kačiukų, ji buvo mums dar draugiškesnė. Lorna žinojo, kad tėveliai neturi pinigų, kad telefono ir gazo sąskaitos neužmokėtos, kad vos sulaukiame savaitės pabaigos surinkti pinigus iš nuomininkų, — todėl ji dažnai mudviem su Aldute ką nors nupirkdavo.

Vieną šeštadienio rytą ji pas mamytę atėjo nešina rankose virta avies galva.

—Ponia Gabrys, vaikai! Žiūrėkit, avies dantys auksiniai! — sušuko ji ir atkišo mums tą avies galvą.

— Auksiniai? Iš tikro? — pakraipė galvą mama.

— Tikrai auksiniai! — pačiupinėjęs tuos dantis, žinovo balsu patvirtinau.

— Auksiniai, auksiniai... — palingavo galva nusišypsojusi mama. — Kas gi tai aviai sudėjo auksinius dantis?

— Jūs čia, ponia Gabrys, nesijuokit! — beveik įsižeidė Lorna. — Matot, kaip blizga?

Ir ji patrynė avies dantis į savo rankovę. gerokai paaugusį, vis vien ji jį nešiojosi visur, — Skaičiau knygoje, kad Australijos laukuose dažnai randama aukso dulkių. Avys ganosi, ėda žolę, ir jų dantys apsivelia tomis aukso dulkėmis.

Mama tik žiūrėjo į mane, linguodama galva, ir nieko neatsakė.

— Mama, tu netiki? Ar atsimeni, pernai laikrašty rašė, kad Richmond vienos gatvės sode žmogus rado aukso dulkių. O gal ir visą

(Nukelta į 4 pusl.)

Maceinos ir Teilhardo dvikova dabarties krikščionio akyse

(Atkelta iš 2 pusl.)

nėra mačiusi. Jaučiamės lyg sėdį ant didžiulės bangos keteros, galinčios mus nusviesti į pakrančių uolas. Prieš mūsų akis į gabaliukus byra tos idėjos ir ideologijos, kurias laikėme nesugriaunamomis. Atrodo, lyg stovėtume ant planetarinio pasaulio slenksčio. Mus gąsdina ypač tai, kad audra, žadanti paversti didžiąsias kultūras į dulkes, užklupo mus taip staiga ir taip nelauktai. Ar iš tikrųjų gi taip nelauktai? Jau prieš 50 m. T-das kalbėjo apie "kosminės prigimties ir svarbos pasikeitimus", apie "gilų ir visuotiną žmogiškų protų maišatį" (The Eternal Feminine, 140). Vėliau dar kartojo, kad "žmonija tik įžengė į tai, kas, galimas daiktas, yra apimčiausias transformacijos periodas, žinomas nuo jos gimimo" (ten pat 140). Keičiasi žmogaus religinės sielos patys pagrindai (anima religiosa) ir savo apimtimi ir savo prigimtimi. O jau 1947 m. T-das pripažįsta, kad dvasinė krizė nė kiek neužtruko kelionėj. Dabar gi nuo jos gilaus judėjimo dreba visuomenės pastatas. Anuomet, tiesa, daugelis galvojo, kad T-das esąs regėtojas, ne realistas. Šiandie jau aišku, kas iš jų buvo realistas. Užtat anie "realistai" ir šiandien ieško trumparegiškų priežasčių. Apkaltina pvz. Joną XXIII maišaties verpetų sukėlimu katalikų Bažnyčioje. Pramatyta ir laukta audra žmogaus taip neišgąsdina, net duoda progos jai pasiruošti.

2. Šiandien, kaip Maritain pastebi, gresia pavojus neištikimybei įsiskverbti į pačią Kristaus Bažnyčios širdį, pvz. propaguojant klaidas Bažnyčios susirinkimo ar Jono XXIII vardu, prisidengiant jų tariama dvasia. Šiandien pavojus, atrodo, neina iš galingo intelektualinio šaltinio, kaip sakysime, reformacijos laikais iš Liuterio. Pavojus ateina iš kolektyvinio pusiausvyros balanso praradimo. Kai kurie staiga pradeda matyti problemas, kurios, jų nuomone, dar niekieno nebuvo pastebėtos. Jie leidžia save įtikinti, kad kiekvienu atveju kiekvienoje tikrovės tvarkoje jie privalo priimti ir labiausiai pavojingus sprendimus. Jų širdyse dėl to kyla panieka ir dažna ignorancija.

Vytautas Kašuba — Madona
(Detalė iš skulptūros Pranciškonų koplyčioje, Brooklyne, N. Y.)
Nuotr. V. Maželio

Mat, jų sąžinės atkertamos nuo tikrųjų maitinančių informacijos šaltinių. Jie pasidaro tušti, bejėgiai ir pradeda matyti tik tai, ką netikintis pasaulis jiems rodo. Trūkstant kritiškos pažinimo galios, jie darosi pažeidžiami kiekvienai nebalansuotai perversijai, kuri pagraužia tikėjimą (pvz. vienuolių magistrė, kuri vienuolių luomą laiko tik karjera).

Prisidėjus dar emocinei infekcijai, tokie žmonės su pasibiaurėjimu nusisuka nuo Bažnyčios, jos tradicijų, krikščioniškų dorybių, vidinio gyvenimo ir maldos. Nusisuka į evangeliją be Kristaus linksmos naujienos, o tariasi liudiją Kristų.

Tokiems balansą praradusiems bei maišaties pavojų apstulbintiems T-to vizija kaip tik yra ir atrama ir paspirtis ir šviesa tamsoje. T-das pripažįsta, kad mūsų protuose pučia maišto vėjai, bet iš tų pačių sąmonės klodų per žmonių mases sklendena ir kitas švelnus vėjelis. Be to, su pavojumi ateina ir gyvybės srovė. Juk, pagaliau, Kristus nenustoja žadinęs ir skatinęs savo Bažnyčios. Kartais nerangiai, kartais neryžtingai ir svyruojančiai, kartais su pertraukom, nukrypimais ir sugrįžimais, bet vis dėlto su tikrumu šiandien, vakar ir jos tolimoj praeity Bažnyčia nuolat juda pirmyn. Gi neužmiršdamas blogio linijos, T-das taip aiškiai nubrėžia ir gėrio liniją, kurios mes šiandien taip pasigendame savo asmeninių protų horizontuose.

3. Dabarties žmogus garbins tik tokį Dievą, kurio savybės atitinka jo dvasios polėkiams. Pagal T-dą, mūsų amžius laukia Dievo, kuris būtų toks platus ir paslaptingas kaip ir pati visata, taip betarpiškas kaip ir pats gyvenimas, taip susirišęs su mūsų pastangomis ir užmojais kaip ir pati žmonija. Dabarties žmogus laukia Dievo, kuris gyventų jame ir perskrostų visatos begalines sferas, o ne Dievo pasitraukusio į ontologines aukštumas ir laikančio pasaulį lyg ant kokio siūlo. Aną Dievo paveikslą ir piešia T-das, paveikslą prasikišantį iš kiekvieno Šventraščio puslapio. Dievą artimą žmogaus širdžiai, siektiną jo troškimų, priimtiną jo toli siekiančio proto. T-do evoliucinė filosofija, paremta asmens principu, leidžia vystytis šitokiai Dievo sampratai. Juk netikintieji, susižavėję begaliniais medžiagos ir energijos išsiliejimais, laikė dogmatinį personalizmą atgyvenusiu dalyku. T-das ryžosi jiems įrodyti, kad tikėti į asmeninę būtybę yra labiausiai pažangu. T-do argumentai iš tikrųjų imponuoja religiškai nusiteikusiųjų mokslininkų širdis. Vis didesnio Dievo sąvokos beieškodamas, T-das iš tikrųjų seka Bažnyčios tėvų pėdomis. Šv. Augustinas nuolat pabrėždavo, kad norint Dievą rasti, reikia ieškoti, privalome jį rasti, kad galėtume visuomet ieškoti. Mes privalome laikyti gyva aistringą didžiojo Dievo viziją (didesnę nei visata) ir nuolat ieškoti vis didesnio Dievo. Nors Dievas yra atbaigtas savyje, jis betgi nuolat gimsta mums. T-do sistema ir atveria kelią ne egzistencinėm aimanom, bet didžiojo Dievo ieškojimui. Nežinau, ką T-das pasakytų, išgirdęs teigimą, kad jam "medžiaga yra Dievo vietininkė" (DDK, 292).

Teologai šiandien sutinka, kad teologinių studijų turinys būtų daugiau kristocentrinis. Tai buvo T-do nuolatinis maldavimas. Jo sistema iš tiesų ir duoda tiek daug įžvalgų naujos kristologijos išvystimui. Mistinio kūno teologija pvz. teilhardinės eveliucijos šviesoje pasidaro daug realesnė ir suprantamesnė. Taigi, šalia subjektyvinio kristocentrizmo T-das išryškino objektyvų, kosminį kristocentrizmą. T-do realizmas atrodo yra labai sveika atrama katalikybės dogmoms, kuriom gresia pavojus išgaruoti į simbolizmą. Kristus juk yra tikrai pasaulio ir istorijos širdyje asmeniškai, dinamiškai ir aktualiai. Krikščionybės esmė juk ir yra nei daugiau nei mažiau kaip tikėjimas į pasaulio susivienijimą Dievuje — Įsikūnijimu.

4. Maceinos nuomone, T-do "mokslinė" religija viliojanti visus tuos, kurie nebepakelia tikėjimo kaip laisvo apsisprendimo ir bijo mokslo šviesoje tikėti į paikybę" (Aidai, 1968, Nr. 8, 340-41). Bailiams reikią mokslinio pagrindo savo tikėjimui. Tokia išvada greičiausiai vėl plaukia iš to metodinio nesusipratimo. T-das ir visi jo krikščionys kritikai ir sekėjai laisvu apsisprendimu įtikėjo į tą kvailybę — Kristų. Šiuo atveju nėra skirtumo tarp T-do ir Maceinos gerbėjų. Skirtumai atsiranda tik tada, kai mes įtikime į tą paikybę — Kristų laisvu apsisprendimu ir Dieviškos malonės paskata. Tuomet žmogaus protas nori pamatyti, kas atsitinka su jo pasaulėvaizdžiu ir pasaulėžiūra, išpažinus Kristų. Jis nori pamatyti, kaip visa visata, pasaulis, jo paties gyvenimas ir veikla atrodo "paikybės" šviesoje. Ar tada jo mokslinio pažinimo duomenys, mokslų ir pergyvenimų atskleista tikrovė taipgi pavirsta paikybe, ar prasminga pasaulėžiūrine sinteze. Padalos, ypač prieštaravimų tarp mokslo tikrovės ir tikėjimo relybės dabarties žmogus pakelti negali. T-do sistema kaip tik tokiai prasmingai sintezei galimybę ir pasiūlo. Čia ir glūdi viena iš pagrindinių T-do populiarumo priežasčių pas krikščionis inteligentus, mokslininkus. Žmogus reikalauja visą apglėbiančios sintezės.

Maceina bent "Laiškuose mano kritikams" pasirenka švarių padalų kelią. Tikrovę suskirsto į gamtinę ir antgamtinę, į ontologinę ir kosmologinę plotmes, istoriją — į profaninę ir sakralinę, žmogų — į kūną ir sielą. Dievo veikimą — į kūrimą ir palaikymą (apvaizdinį) ir t. t. Suskaldžius tikrovę, suskirstomi, lyg geležine uždanga atskiriama, Dievo ir žmogaus veikimas. Ontologinė plotmė paliekama Dievui, kosmologinė gamtos dėsniams, siela — Dievui, kūnas — tėvams. Bažnyčios istorija — Kristui, profaninė — žmogui. Padalos būtinos, bet jos prasmingos visumos, taigi pilnos tikrovės neatskleidžia. Tai didžiųjų klausimų mažasis sprendimas. Gi charizmatinis teologas nėra sąvokų kalėjas. Gamtinė ir antgamtinė tikrovės viena be kitos juk negali būti suprantamos.

5. Savo laiku T-das kalbėjo apie du tikėjimus, dvi religijas: žemės ir dangaus tikėjimą, humanizmą ir krikščionybę. Žemės religija tiki į žmogų, į pasaulį ir jų abiejų pažangą. Žemės religija šaukia žmogų tarnybai, pasiaukojimui, ateities apipavidalinimui. Gal būt, ir naujoji religija susimaišiusi savo dogmose (klaidinga filosofijoj) bet aiški savo siekimuose. Bendrojo gėrio pirmenybė prieš individo interesus, tikėjimas į žmogaus veiklos vertę ir galią, pagarba visoms mokslo šakoms — tai moraliniai siekiai. (Juos, tokios religijos bruožus, pastebėsim marksistiniam judėjime). Žemės religijos išpažinėjų vizija apgaubia visą žemę, tikėjimu į ateitį. Tikėjimas į žemę baigiasi akligatvyje nes nepajėgia garantuoti pasauliui tikslo, nes ji neturi to šaltinio. Absoliutaus Asmens, kuris sugebėtų panaikinti žmogaus alienaciją (joks žemės rojus jos nepanaikina). Užtat žemės religija nusivylusiųjų tarpe, rodosi naujas tipas, reiškiąs kažką didesnio už pasaulį, už jo pažangą. Jis (naujas tipas) nebe išdidus Titanas, bet Jokūbas, besigrumiąs su Dievu.

T-dui, atrodo, kad patys krikščionys gi parodo, pristato pasauliui apkarpytą Dievo paveikslą, siaurą, per mažą. Darosi įspūdis, kad Evangelija niekina pasaulį, tą pasaulį, kurį myli žemės religija, tą patį pasaulį, kurį sutvėrė amžinasis Dievas. Yra užtat tokių, kurie žemės tikėjimu persisunkę, palieka krikščionybę. Palieka ją ne dėl to, kad ji per daug, bet dėl to, kad per mažai reikalauja. Jie nepriima Kristaus, nes neatpažįsta jo paveiksle to, ko jų širdys laukia ir ką garbina. Jie atmeta krikščionybę, nes jiems ji atrodo neužtenkamai didi, kad atsakytų jų dosniems troškimams. Jie

(Nukelta į 5 pusl.)

Auksiniai avies dantys

(Atkelta iš 3 pusl.)

aukso gyslą. Po to visi tos gatvės gyventojai savo daržus kasinėjo. Gal ir dabar dar kasa...

Mama su manimi daugiau nebesiginčijo.

— Reikia pranešti "Herald" redakcijai! — tarė Lorna. — Už kiekvieną įdomią sensaciją jie moka 20 svarų!

— Tai skambinkit redakcijai! — nusišypsojo mama, dar vis netikėdama. Ir nuėjo virtuvėn.

— Juozai, paskambink tu! Džekas išvažiavęs visai savaitei griovių kasti, tai jam nieko ir nesakysim. Jei tie dantys tikrai auksiniai, mudu pasidalinsim tuos pinigus per pusę.

Dešimt svarų! O gal ir dar daugiau. Juk tai tikras auksas! Aš nė trupučio tuo neabejojau. Tuojau susiradau "Herald" dienraščio telefono numerį ir už poros minučių jau kalbėjausi, tur būt, su pačiu vyriausiu redaktorium.

...Taip, taip, gyventoja išvirė avies galvą ir pastebėjo, kad dantys auksiniai... Taip, žinoma, kodėl ne, gali būti tikras auksas.... Sensacija, sensacija!.. Ir fotografiją įdėsim... Pirmą kartą Melbourne! Taip, žinoma, žinoma, gausite dvidešimt svarų! Ir visi pradės virti avių galvas... Ha, ha, ha.... Bet visų pirmiausia reikia tą avies galvą nunešti pas auksakalį. Jei jis patvirtins, kad tai auksas, prašome atvykti redakcijon...

Taip man paaiškino pats "Herald" redaktorius.

— Einam, Juozai, pas auksakalį! — ilgai nelaukus nusprendė Lorna. Ir mudu išėjom.

Eidamas gavojau, koks bus geras jausmas, kai parsinešiu dešimt svarų. O paskui gal dar ir daugiau. Gal šimtą. Aš būsiu turtingas! Kasydamas galvą svarsčiau, ką pirksiu už tiek daug pinigų! Nagi žaislų Aldutei, ką nors gero tėčiui, mamytei... O sau? Sau pirksiu naują dviratį!

Pas auksakalį buvo kelį žmonės. Prieš mus stovėjo išsipuošusi moteris. Ji ilgai maustė ant savo pirštų žiedus ir kilnojo blizgančias apirankes, vis kraipydama galvą, matyt, negalėdama apsispręsti ką pirkti.

Kai atėjo mūsų eilė, jau buvo prisirinkę ir daugiau pirkėjų. Apsidairiusi aplinkui, Lorna kumštelėjo man tardama:

— Na, parodyk tą daiktą ponui!

Aš išvyniojau avies galvą iš geltono vaškinio popierio ir padėjau ant prekystalio.

Visi sužiuro.

Plonas išdžiūvęs auksakalys užsidėjo akinius ir, vartaliodamas tą galvą, ilgai žiūrėjo į auksinius avies dantis. Paskui atsinešė tokį žiebtuvėlį, prikišo jį prie tų dantų ir tarė iš lėto, garsiai pabrėždamas kiekvieną žodį:

— Čia ne auksas, ponia, čia rūdys...

Tai taręs, jis pastūmė avies galvą mūsų pusėn ir nusisuko į sekantį pirkėją.

— O, sir, žinote, aš tik palydėjau... Vaikas sugalvojo... Jis emigrantas, neseniai atvažiavęs į šį kraštą... Aš...

Išraudusi Lorna bandė dar dažką aiškinti, bet auksakalys nebesiklausė. Jis jau kalbėjosi su nauju pirkėju, kuris šypsodamasis dar palydėjo mus akimis iki durų.

Nuleidę galvas, tylūs grįžom namo. Aš buvau piktas ant Lomos ir jaučiausi labai pažemintas.

Parėjęs nukiūtinau į saco kambarį, parkritau ant lovos ir pradėjau skųstis Pūkutei:

— Ten buvo tik rūdys... Tiktai rūdys, Pūkute...

are you earning enough interest on your savings

CHOOSE FROM

6% yearly CERTIFICATE ACCOUNTS
$5,000 OR MORE—2 YEAR MATURITY
YIELD INCREASES TO 6.18%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5¾% yearly CERTIFICATE ACCOUNTS
$1,000 OR MORE—1 YEAR MATURITY
YIELD INCREASES TO 5.92%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5¼% yearly CERTIFICATE ACCOUNTS
$1,000 OR MORE—3 MONTHS TO LESS THAN 1 YEAR MATURITY
YIELD INCREASES TO 5.39%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5% yearly PASSBOOK SAVINGS
ADD TO OR WITHDRAW ANYTIME
YIELD INCREASES TO 5.13%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

PLUS:
- Deposits received by the 10th of the month, earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from date of receipt.
- On Passbook Accounts, interest paid to day of withdrawal.

Phone 847-1140

INSURED

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue at Sacramento / Chicago, Illinois 60632

(Atkelta iš 4 pusl.)

krypsta į tuos idealus, kurie atrodo aukštesni, grynesni, žmogiškesni. Gal būt, mes krikščionys aptamsinom Kristaus veidą savo socialine neveikla, savo baikštumu, apatija, savo padalų filosofiją. Taip nejučiomis užleidom minties pasaulį marksistinei vizijai ir žemę — Lenino diktatūrai.

T-dinė vizija sujungia abu tuos tikėjimus. Jo krikščionybės interpretacijoje yra vietos ir žemės ir Dangaus religijai, žmogaus aspiracijom ir Dangaus meilei. Jo filosofija panaikina dvasinio dualizmo agoniją. Protas T-do sintezėj sujungia visa į prasmingą liniją. Jo meilė kviečia ne tik apraišioti žmonių žaizdas. Caritas verčia žemės planetoj statyti gersnį pasaulį ir pirmiesiems mestis į kiekvieną mūšį, vedamą žmonijos labui. Mes judam šviesos link, tos šviesos, kurios ieško pasaulis. Jis nežino dar, kad toji šviesa, kurios jis trokšta, sklinda iš apreiškimo lapų. Kosminio Kristaus vizija ir yra atsakymas intelektualinės vizijos ieškančiam krikščioniui. Evoliucinė filosofija, atskleidžianti vystymosi tikslą, sugeba integruoti mokslą, pažinties surinktų duomenų mases.

6. T-do reformatoriaus pavyzdys reikšmingai kalba dabarties pirmūnams krikščionybėje. Jo įžvalga naujovei, ištikimybė tradicijai, meilė ir paklusnumas Bažnyčiai. Jis paliko ištikimas Kristaus Bažnyčiai ir sau. Jis tylėjo, nes buvo reikalauta, rašė, nes žinojo, kad turi pasauliui kažką naujo pasakyti. Jis suprato, kad nauja gali gimti tik iš seno, kad tiesos negalima skleisti, susilpninus arba sufalsifikavus tradicinį tikėjimą. Vos tik susilpnėjam tikėjime, tuoj pat šviesa prigęsta mumyse, viskas aptemsta, yra, skyla.

Jis suprato, kad kiekvienas žmogus yra klystantis. Palikti sau vandenyno srovėj, nuplūduriuotume negrįžtamai toli. Kristus Bažnyčioje (autoritetu) mus saugo. Bažnyčios, saugojamose lobiuose yra begaliniai daugiau tiesos, negu mūsų visų filosofijose. Nors buvo priverstas tylėti, T-das suprato, kad laikas ir paklusnumas išneš į viešumą tai, kas yra nemirštama ir esmiškai krikščioniška jo idėjose, (kurios buvo papeiktos tuo laiku). Tik brandi asmenybė gali taip kalbėti. O tokio brandumo dabarties reformatoriaus taip trūksta.

Visi , kurie nori ir bando krikščionybę sumoderninti, turėtų rūpestingai pastudijuoti šio kilnaus jėzuito raštus ir gyvenimą. Reformatoriui atnaujintojui reikalinga ne tik užsidegimo bet svarbiausia minties gelmės ir būdo kilnumo. Netūrėtų taipgi pamiršti, kad minties pirmūnų, šauklių dalia sunki. Jie, kaip pirmosios karių voros, pakilusios iš apkasų atakon, dažnai nušluojamos priešo ugnies. Bet jų dėka prasimuša kiti.

7. Dabarties žmogus pavargo, regis, nuo žodžių daugybės. Žodžiai skelbia tiesą ir meilę, žodžiai atskleidžia ir uždengia tikrovę, žodžiai nuskurdina ir praturtina. Žmogus užtat ieško gyvenimo liudijimo, o ne žodžių. T-das taip pat ilgėjosi naujo šventojo, kuris mūsų laikams duotų gryną krikščioniško gyvenimo formulę, kuris sujungtas Dievo ir žmogaus meilę, žemės ir dangaus religiją, kurio gyslose tekėtų dabarties kraujas ir širdyje degtų Dievo meilės ugnis, kuris kovotų žemės pirmūnų linijose.

Vargu ar šiandien yra geresnis modelis krikščionims intelektualams (mokslo žmonėms) kaip T-das. Jo mokslo įžvalga, jo tikėjimo šviesa, jo meilės paskata tokia pravarti. Jo teorija, jo asmenybė žėri viltim, tuo žmonijos fakelu, kurio mes taip reikalingi. Tos vilties, tos troškimo žaros taip reikia šiandien krikščioniui. Visa T-do vizija — ištisa didžios ateities viltis — susijungimo laimėje su Omega.

(Pabaiga)

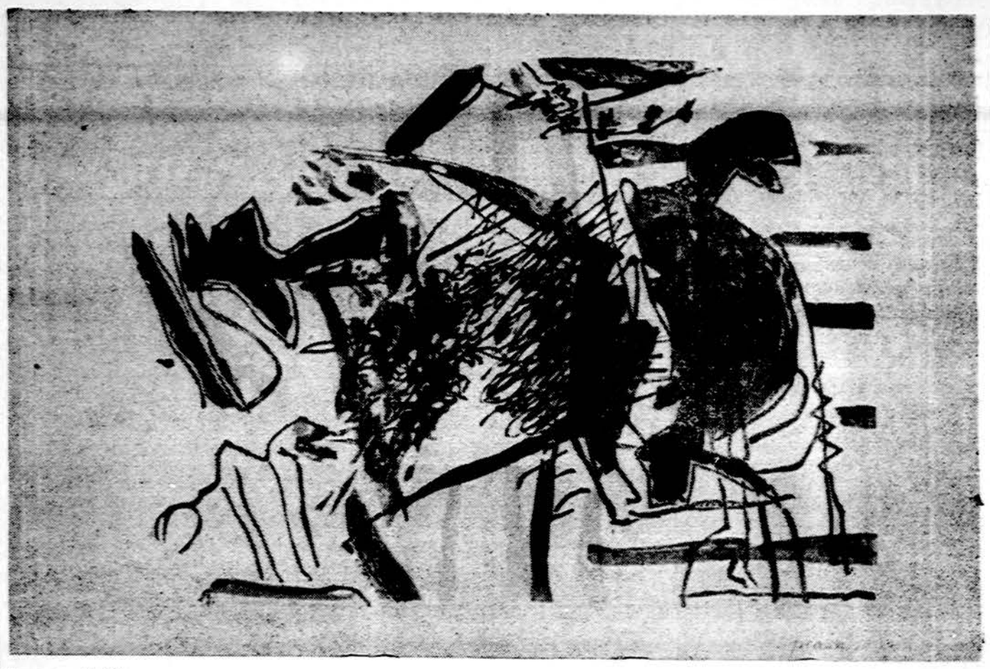

Pranas Gailius — Poetas gamtoje
Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

Žemaitis iš Paryžiaus

Prano Gailiaus parodos Čiurlionio galerijoje belaukiant

Ateinantį savaitgalį Chicagon sugrįžta dail. Gailius, meno pasaulyje įsipilietinęs Prano vardu. Jo pirmoji darbų paroda Čiurlionio galerijoje buvo surengta 1963 m. Pranas gimė 1928 m. Mažeikiuose. Čia mokėsi pradžios mokykloje ir gimnazijoje. Karo veiksmų atskirtas nuo savųjų ir išstumtas iš tėvynės, atsidūrė Vokietijoje. Pokario metais persikėlė Prancūzijon. Gyveno Strasbourge. Vėliau, atvykęs į Paryžių, mokėsi tapybos pas garsųjį Fernard Lager. Grafiką studijavo Ecole Nationale des Beaux-Arts. Per pastarąjį dešimtmetį Prano darbai buvo rodomi Paryžiaus, Genevos, Goeteburgo, Koelno, Tokijo, New Yorko, Luxembourgo ir kitų miestų galerijose.

Prieš pora metų meno žurnale "Les Nouvelles de L'Estampe", vertinant Prano iliustruotą Milašiaus poemą "La Mer" (Jūra), be kita ko, sakoma: "Menininkas sukūrė tai, ką nešiojo savyje nuo pat vaikystės. Jo kūrinyje liūliuoja Baltijos bangų ošimas". Gi Pranas viename laiške rašo: "Tėvynės vasaros, žiemos, ruduo ir pavasaris man yra likę įraižyti akyse".

Chicagoje rengiamoje parodoje, be kitų darbų, bus išstatytos dvi liuksusiniai išleistos O. V. Milašiaus knygos "Lietuviška suita" ir "Jūra". Visas Milašiaus tekstas yra Prano grafiškai išrašytas ir kiekvienas lapas papuoštas grafikos kūriniais.

Savo laiške Pranas rašo: "La Suite Lithuanienne arba Lietuviška siuita iškilo į paviršių maždaug 1965 --66 m. Nuo 1958 metų beveik išimtinai dirbau ant vario šalta adata arba kitais įrankiais. Atsiradus norui grafiškai išsakyti praleistus pavasarius ir vasaras prie Ventos kranto, ta mano varyje jau gana apvaldyta technika nenorėjo pasiduoti ir lyg šiaušėsi ir nesutiko su tokia tema. Laukiau, paišiau projektus, vis negalėdamas prieiti prie vario. Tokiai padėčiai esant, atėjo pas mane vienos galerijos savininkas. Apžiūrėdamas darbus, susižavėjo mano padarytu plakatu rengiamai parodai Genevoje, kuris buvo atliktas linoleume, naudojant mišrią techniką. Jis man patarė sukurti daugiau tokių grafikos darbų. Pagalvojau ir man staiga prieš akis atsivėrė visa Lietuviškos suitos idėja. Pradėjau dirbti. Mano galvojimu, ši tema turėjo sudaryti žemaitišką, kaimišką įspūdį. Milašiaus parašytose dainose, nors ir prancūzų kalba, buvo išgautas gilus liaudiškumas. Įdant tekstas grafiškai neišsiskirtų nuo iliustracinių darbų, nutariau jį įraižyti lygiai kaip iliustracinę grafiką. Ir tai sudarė vienumą ir stačiai brolišką dialogą tarp teksto ir grafikos. Ta knyga yra tikras mano rankų darbas. Pirmą sykį ji buvo parodyta 1967 m. Goeteburge, Švedijoje. 1968 m. Paryžiuje ir vėliau kitose vietose. Ji turėjo didelį pasisekimą ir sudomino ne tik bibliofilus, bet ir grafikus, savo visiškai nauja technika. Nuo to laiko keli meno kritikai mane laiko 'lietuviškai abstrakčiu' dailininku.

"Po kiek laiko sumaniau sukurti knygų seriją (keturių elementų seriją), kurioje būtų pavaizduotas vanduo, ugnis, žemė ir oras. Pirmai knygai vėl pasirinkau Milašiaus tekstą — poemą "Jūra". Milašiaus tekstas yra nepaprastai gražus. Knygą sukūriau pajūryje. Kiekvieną rytą, dar prieš saulės tekėjimą, eidavau prie jūros kranto ir deklamuodavau Milašiaus poeziją. Deklamuodavau garsiai, perrėkdamas bangų šniokštimą. Sugrįžęs paišydavau ir raižydavau. Vėliau reikėjo viską atspausdinti. Neduok Dieve, kiek to darbo! Tačiau nesigailiu.

"Milašius prancūzų literatūroje turi gilų autoritetą. Jis nėra labai populiarus, bet gerbiamas. Jeigu jo poezijos nebūčiau suradęs prancūzų literatūroje, tai, gal būt, ir tų knygų nebūtų buvę. Milašiaus poezijoje yra kažkas tokio, kas, nors ir išreikštas prancūzų kalba, mums yra labai patraukiantis ir artimas. Antrajai elementų knygai "Ugnis" bus irgi panaudotas Milašiaus tekstas. Ji bus spalvota. Manau ją užbaigti šių metų pabaigoje".

Pranas Gailius — Incabloc VII
Iš parodos atidaromos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj, gegužės 11 d. (penktad.) 8 val. vak.

Gegužės 11 - 20 d. Čiurlionio galerijoje bus išstatyta Incablokų ir Kamerblokų serija. Prano žodžiais, į juos reikia žiūrėti kaip į koplytstulpius, Lietuvos pakelių kryžius. "Mano ambicija, sako Pranas, su liaudies menu pasiekti to, ką Bartokas yra padaręs muzikoje arba Lorca poezijoje."

Paprašytas paryškinti Incablokų kūrybą, Pranas taip parašė: "Nemažai šios serijos darbų yra atlikti raudoname fone. Prieš maždaug penkerius metus pašėlusiai skaudėjo dantį. Reikėjo eiti pas dantistą. Šiek tiek apgydžius, norėjau jam atsilyginti. Pinigų nerpiėmė ir pasiūlė užeiti pas mane ir išsirinkti vieną darbą. Po poros dienų užėjo ir paprašė sukurti paveikslą, kuriame dominutų randona spalva. Prižadėjau pamėginti. Sukūriau vieną, paskui kitą ir t. t. Mano paletė ėmė raudonuoti. Tuose Incablokuose kartais prieinu prie tokio raudonumo, kad net baisu. Tačiau Jūs nesibaidykite ir nepamirškite, kad lūpos raudonos, vyšnios raudonos, rožės raudonos, daug studijavusio inteligento akys yra raudonos. Raudonas yra saulėlydis, raudoni Prano Incablokai. Daug kas yra raudonos spalvos... o komunistų partijos balsavimo propagandinis plakatas šiais metais Paryžiuje buvo mėlynos spalvos".

Prano darbų paroda atidaroma gegužės 11 d., penktadienį, 8 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Rengia "Margutis". Ateikime pasižiūrėti ir susipažinti su bohemiškame Paryžiuje gyvenančio ir žemaitišką liaudiškumą savo širdyje išlaikiusio dailininko pasiekimais.

p. ptr.

MIRĖ RAŠYTOJAS CARLTON

Rašytojas Henry F. Carlton, autorius apie 3,000 skriptų radijo vaidinimams, Radijo rašytojų gildos pirmininkas, mirė New Yorke, turėdamas 80 m. amžiaus. Yra dėstęs anglų kalbą Northwestern, New Yorko ir Missouri universitetuose.

UGDO NOBELIO LAUREATUS

Tarp gavusių Rockefellerio fondo paramą yra daugiau kaip 25 asmenys, laimėję Nobelio premijas.

DR. SABIN PASITRAUKIA IŠ LABORATORIJOS

Polijo skiepų išradėjas dr. A. Sabin, sulaukęs 66 m., pasitraukė į pensiją, išdirbęs laboratorijose 46 m.

Poetai prie Šiaurės jūros

(Atkelta iš 3 pusl.)

1928) nes jo poezija sklidina aliteracinių sąskambių, onomatopeinių efektų, kristalinių įvaizdžių. Ostaijen, kaip ir daugelis kitų rinkinio poetų, nevartoja skyrybos ženklų.

Jautis su vežimu žengia nerangius žingsnius rūke nepamiršdamas vežamo vežimo ritmo

(Iš "Rudens vaizdo", 33)

Itin gražiu palyginimu jis pavaizduoja kaimą: "kelio ir upės kylio / tuštumoje kaimas atrodo / tarytum laivas ką tik / išmetęs inkarą" (36).

Įspūdingai atlikti H. Marsman (1899 - 1940) eilėraščių vertimai. Šis poetas kondensuotu, svariu sakiniu ir likiminiu mostu primena mūsų K. Bradūną eilėraščiuose "Lex Barbarorum" ir "Sargyba".

Gyvenimo dinamizmą su amžinybės idėjomis suriša Karel Jonckheere (1906). Jo tirštuose, įdomiuose eilėraščiuose "Kraujo transfuzijos pasakėčia" ir "Pripratimas prie amžinybės" yra ritmo ir kalbos nelygumų, bet vertėjai gerai pavyko išversti "Apyskaitą".

Mūsų Mykolą Vaitkų primena Johan Daisne (1912), rašąs tradiciniais ketureiliais trapią asmeninę lyriką su filosofinėmis intonacijomis.

Kasdienybės, sąmojo ir poetinės išminties puikioje Cees Budding' (1919) poezijoje. Tai tikrai nuotaikingas poetas ir nelengvai verčiamas. Tuo tarpu Albert Bontridder (1921) poezijoje atsiskleidžia siurrealistinė fantasmagorija. Poetinės kalbos žemiškumą teigia Gerrit Kouwenaar (1923), kalbėdamas niūriu, neornamentuotu mūsų epochos vaizdynu.

Vienas iš pagrindinių rinkinio poetų, yra Lucebert (1924), kai kur savo paralelinių vaizdų skale priartėjąs prie Walt Whitmano. Versdama Lucebert "Muzikos rudenį," vertėja gabiai perteikė formos bangavimą, su įspūdingai skambančiu refrenu "ausie klausyk". Gerai išversti ir kito žymaus poeto Hans Andreus (1926) eilėraščiai. Ar ne žavingas posmas:

Ir taip aš vienas ir gulėdamas dainuoju;
švelniai dainuoju spinduliams šviesiems
Ir visiškai laimingas aš tik pakartoju
giesmes šviesos ir šiluzmos visiems.

(Gulint saulėje, 119)

Šiuolaikinės nederlandų poezijos avangarde, kuris prasidėjo penkiasdešimtmetyje, skamba aštrūs disonansiški tonai. Niūrūs karo ir pokario įvaizdžiai maišosi su protesto šauksmu. Šiuo atveju nederlandų poetai neatsilieka nuo kitų tautų eilėraščių. Daug visokio klyksmo ir žiurkių cypimo Vyrauja "homo homini lupus est" nuotaikos. Ir pačia kalba suabejojama — "tušti žodžiai, žodžiai iš dulkių" (Kouwenaar).

Avangarde išsiskiria poetas Hugo Claus. Charakteringi ir Ellen Warmond (1930), Hedwig Speliers (1935), Hans Lodeizen (1924 - 1950), Jos Vandeloo (1925). Nėra pačio radikaliausio Simon Vinkenoog (1928), atstovaujančio nederlandų protesto

(Nukelta į 6 pusl.)

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klijentūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS. INC.

priima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šaldytuvams televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykit mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
488 MADISON AVENUE
(tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st

NEW YORK, N. Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-54566
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 So. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	365-5255
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	246-9473
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.	FO 3-8569
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-8783
PASSAIC, N. J., 176 Market Street	GR 2-6387
PATERSON, N. J. 07505 — 60 Broadway	Tel. 345-2028
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th St.	Tel. PO 3-4818
PHILADELPHIA, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	Tel. GL 5-9586
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn., 905 Bank Street	PL 6-6766
WARREN, Mich. 48092, 29200 De Quindre, ½ Block North of 12 Mile Road	Tel. 751-6760/1
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.	Tel. 441-4712
WORCESTER, Mass. 01610, 144 Millbury Street	SW 8-2868
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-0440
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-6446

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išeina ir nebegrįžta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augšti nuošimčiai auklės naują dolerių šeimą. Jūs dirbate, tegul ir jūsų doleriai dirba.

Jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas dabar pradėti taupyti.

PHILOMENA D. PAKEL President

5% Regular Passbook Account
5¼% 90 Day Passbook Accounts
5¾% $1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)
6% $5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

CHICAGO ★★★★
savings and loan association
6245 south western avenue 476 7575

Su Jaques Maritain atsisveikinant

JUOZAS PRUNSKIS

Po visus pasaulio kontinentus pagarsėjęs filosofas, neotomizmo patriarchas, Jacque Maritain, jau sulaukęs 90 metų, mirė bal. 28 d.

Jo filosofijos kryptį gerai pavaizduoja jo pareiškimas

— Žmonių mintys gali derintis su dabarties pasaulio reikalavimais, tik besiderindamos su katalikybe. Kuo žmonių žvilgsniai bus labiau pakelti, tuo bus platesni horizontai... Pirma negu šauksime į šventą revoliuciją, turime šaukti žmones prie šventumo ir meilės, šaukti juos prie Kristaus. Štai ko reikalauja mūsų laikai... Pasauliui reikia šventųjų.

Auklėtas protestantizme

Maritainas gimė Paryžiuje 1882 lapkr. 18 d. Jo tėvas buvo advokatas, o motina — žymaus valstybininko Jules Favre duktė. Nors tėvas buvo katalikas, bet sūnaus auklėjime jis teturėjo mažą vaidmenį. Motina jį pakrikštijo protestantų bažnyčioje ir davė jam racionalistinį, humanistinį išauklėjimą. Jaunasis Maritainas, lankydamas Henriko IV licėjų, susidraugavo su Renano vaikaičiu Ernestu Psichari. Abudu brendo godžiai siekdami intelektualinės pažangos ir eksperimentuodami meno pasaulyje. Jie aistringai ėmė studijuoti moderniąją mintį, Sorbonos universitete lankydami filosofijos ir literatūros paskaitas. Maritainas taip pat interesavosi biologija ir dienos socialiniais klausimais.

Sorbonos universitete Maritainas susipažino su savo būsimąja žmona, Rusijos žydų kilmės Raissa Umansov. Ji, kaip ir Maritainas, liko nusivylę racionalizmu, pozityvizmu ir skepticizmu. Jų draugas Charles Peguy juos įkalėjo lankyti Bergsono paskaitas Prancūzijos kolegijoje. Šios paskaitos juose dar labiau palaužė racionalizmą ir atskleidė Absoliuto reikalą, tačiau Bergsono filosofijoje žymią vietą užėmė intuicija, kuri nepatenkino tų jo mokinių intelekto.

Atsivertimas į katalikybę

Jacques ir Raisa susituokė 1904 m., ir netrukus išsivystė jų labai šilti santykiai su keistuoliu, bet genialiu rašytoju Leon Bloy. Daugiausia jo idėjų dėka Maritainai po ilgų metų nevaisingo intelektualinės ramybės ieškojimo tapo katalikais ir 1906 m. birž. 11 d. buvo pakrikštyti.

Dabar Maritainas įniko į šventųjų ir mistikų studijas, bet vis pasilikdamas susidomėjęs gamtamoksliu ir eksperimentiniais ieškojimais. Gavęs stipendiją, jis dvejus metus Heidelberge studi-

Jaques Maritain
(1882 — 1973. IV. 28)

javo biologiją pas žinomąjį Hans Driesch, Haeckelio mokinį, neovitalizmo kūrėją. Maritainas buvo pirmasis tą neoviltalizmo teoriją paskelbęs Prancūzijoje, žurnale "Revue de Philosophie".

Įsigilinęs į šv. Tomo filosofiją

Jau Heidelberge, o vėliau Versalyje, Maritainas, vadovaujant domininkonui Clerissac, ėmė gilintis į Šv. Tomo filosofiją. Dabar jis įsitikino, kad katalikybėje rado ne tik religinę tiesą, bet filosofiją, kuri gali būti jam kelrodžiu jo spekulatyviniame mąstyme. Jis apsisprendė, kad toliau jo pašaukimas bus skleisti tomistinę filosofiją, jos principų šviesoje sprendžiant naująsias dabarties gyvenimo problemas. Jo mąstymas įgijo gilų religinį, moralinį charakterį, ir jis technikinės kultūros atžvilgiu galėjo pasakyti:

— Ir technika, ir mašinos yra geras dalykas, taigi tuos atsilikėlius, kurie norėtų techniką ir mašinas atmesti, turėtume papeikti. Tačiau, jeigu mašina ir technika nėra pažabotos ir žmogaus valiai pajungtos, tai yra — kada jos nėra griežtai ir visiškai palenktos religinei etikai, žmonija tikrai pražuvusi.

Jis pajėgė abudu vertinguoju pasauliu — technikos ir religijos — jungti į darnią sistemą. Žinomas jo pareiškimas:

— Modernioji dvasia yra kartu ir Rousseau dvasia ir manichejistine dvasia. Gamtos garbinimas ir jos neapykanta kartu iš abiejų pusių puola Evangeliją. Malonės dogma gi kryžiaus aukštumoje suderina tai, kas apgaulingų apraiškų srityje atrodo kaip širdį plėšąs prieštaravimas.

Profesorius ir autorius

Maritainui buvo atviros durys dėstyti filosofiją aukštojoje mokykloje, bet bijodamas, kad jis antiklerikalizmo persunktoje valstybinėje švietimo sistemoje nebus laisvas skelbti savo naujai atrastą krikščionybės filosofiją, pasirinko darbą Prancūzijos leidyklose ir dėstymą Šv. Stanislovo kolegijoje. Kartu pradėjo skelbti savo studijas moderniosios minties srityje, savo žurnalų straipsnius vėliau surinkdamas į leidinį "Antimoderne". Po to sekė jo paruošta Bergsono filosofijos kritika.

Pakviestas dėstyti Katalikų institute (1914), jis ėmė drąsiai skelbti neotomizmo principus, pasisakydamas prieš Bergsono metafiziką, prieš Kartezijaus "prancūziškąją filosofinę nuodėmę" ir prieš vokiškojo idealizmo filosofiją, kurią jis laikė kita nacionaline nuodėme.

Didžiojo aktyvumo laikotarpis

Maritaino posūkis į katalikybę turėjo plačios įtakos prancūzų minties pasaulyje. Visų pirma jo artimieji draugai Peguy ir Psichari tapo katalikais. Prancūzijos vyskupai jam pavedė paruošti filosofijos vadovėlį seminarijoms. Iš čia susidarė jo "Filosofijos įvadas." Dabar prasidėjo Maritaino didžiojo aktyvumo laikotarpis, pasireiškęs gausiomis knygomis, kursais, paskaitomis studijinių grupių steigimu, parama Tomistų draugijai. Jis paruošė logikos vadovėlį ir vedė intriguojančias filosofines diskusijas Bergsono, Dekarto, Aristotelio mokslo temomis. Šalia to jis buvo redaktorius žymios prancūzų leidyklos Plon filosofinių veikalų, ir jo globoje išėjo tokie veikalai, kaip Berdiajevo, Gheono raštai. Panašią knygų seriją jis vedė Desclee leidykloje ir net JAV-se (Golden Measure Books).

Intelektualinio pasaulio pažiba

Maritaino minties kryptį gerai pavaizduoja veikalas, ir net jo pavadinamas: "Primaute du Spirituel" (Dvasingumo primatas), berods amerikiečių vertime tas veikalas išleistas pavadinimu "The Things that Are not Caesar's"). Maritainas tapo intelektualinio pasaulio pažiba. Jis tapo paskaitininku Liuveno, Genevos, Milano, Vokietijos, Airijos, Anglijos, net Chicagos, Columbijos, Princetono universitetuose, Maritainas vertino tomizmą, bet buvo savarankus filosofas.

Maritaino įtaka lietuviams

Jis turėjo įtakos net ir į mūsų prof. Šalkauskį bei į eilę jaunų lietuvių mintytojų, besigrupavusių apie Naująją Romuvą, XX Amžių bei Teologijos-filosofijos fakultetą.

Po visus pasaulio kontinentus, išversti į daugybę kalbų, pasklido jo veikalai įvairiomis filosofinėm, kultūrinėmis temomis, kaip: Menas ir scholasticizmas, Krikščionio žvilgsnis į žydų klausimą, Prancūzija, mano šalie, Įvadas į logiką, Laisvė moderniajame pasauly, Malda ir intelektas, Įvadas į metafiziką, Religija ir kultūra, Scholasticizmas ir politika, Mokslas ir išmintis, Mąstymai apie kultūrą ir laisvę, Trys reformatoriai, Tikrasis humanizmas, Gyvoji šv. Povilo mintis, Civilizacijos sutemos, Auklėjimo kryžkelėse, Krikščionybė ir demokratija, Humanistinės politikos principai, Asmuo ir bendrasis gėris, Žmogus ir valstybė, Mąstymai apie Ameriką ir daug kitų.

Paskutiniu metu jis buvo pamėgęs gyventi susikaupimo dienas vienuolyno prieglobstyje.

Vienintelė nemeluojanti širdis..

Ir visuose tuose veikaluose ryškiai krikščionybės meilės idėja. Jis rašo:

— Pasirinkti savo emblema širdį yra dedikuoti save vienintelei širdžiai, kuri nemeluoja ir kuri yra apsupta erškėčiais.

— Šventumas nėra tai žmogaus gyvenimo paneigimas. Šventaisiais yra buvę karaliai, meninkai, kalbėtojai, daktarai, kunigai, dailininkai, poetai. Kodėl jais negalėtų būti ir beletristai?

Jis buvo skaidrios nuomonės apie meną, savo veikale Menas ir scholasticizmas rašydamas

— Menas yra pagrindinė būtinybė žmogui... Menas moko žmones dvasios malonumų, ir kadangi jis pats yra jautrus ir pritaikytas jų prigimčiai, menas yra labiau pritaikytas vesti žmones į tai, kas yra kilnesnio. Natūraliniame gyvenime menas, taip sakant, vaidina tą patį vaidmenį, kaip malonė dvasiniame gyvenime — jis iš tolo ruošia žmonių rasę kontempliacijai, dvasiniam džiaugsmui, kuris prašoka visus kitus džiaugsmus.

Poetai prie Šiaurės jūros

(Atkelta iš 5 psl.)

arenoje amerikiečių Allen Ginsberg balsui. Aplamai knygos atrankoje poetė stengėsi išlaikyti plačiau mėgiamą tradicinę liniją, sugebančią protesto jausmą paversti ramia estetika.

Kaip ir kiekvienoje tokio pobūdžio knygoje, ir čia randame silpnesnių vietų. Pasitaiko, kad eilėraščio eilutė suglemba nelietuviškoj frazėj, kaip atsitiko su Jan Vercamnen eilute: "paskui lėtai jie krinta, kaip išdžiūvę / saulės šviesoje, griuvėsiai lyg seni auksinio miesto". Neaišku. Kai kur neorganiškai sutrinka skandavimas ir ritmas: Eil "Sudie" pirmame posme (91), "Rudens dialoge" (53) ir šiaip neblogame vertime "Krito netinkamas žodis" (59). Nevykusį posmą randame "In memoriam..." eilėraštyje. (99).

Pasitaiko ir ištisų eilėraštukų, kuriuose, mano manymu, negalima įžiūrėti jokios poezijos. Gal originale jie skamba geriau? Turiu prieš akis: "Akimirka" (70), "Senųjų metų vakaras 1961" (74), "Ha Yuan žvejys" (115).

Laimei, tokie nukrypimai sudaro tik nežymią knygos dalį. Dominuoja geri ir apytikriai geri vertimai. Mums belieka džiaugtis šia knyga ir laukti Z. Tenisonaitės naujų laimėjimų, vertimų literatūroje. Aš pageidaučiau, kad ji savo dėmesį sekantį kartą skirtų daug mažesnei poetų grupei, ypač tiems, kurie yra tikrai artimi jos dvasiai.

•

XX-je AMŽIAUS NEDERLANDŲ POEZIJOS RINKTINĖ. Een keuze uit Nederlandse poëzie in de twintigste eeuw. Sudarė ir išvertė Zenta Tenisonaitė. Įžangą parašė Dr. Jose De Ceulaer. Spaudė "Nida Press" 1 Ladbroke Gardens, London, W 11, Great Britain. Antologija 175 psl., kaina $2.50.

Ši nekantriai laukta Č. Gedgaudo knyga

MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT

atskleidžiant daug mūsų senovės paslapčių, pagaliau išvydo šviesą. Kietais viršeliais 15 dol.

Perlaidas galima siųsti tiesiog autoriui:

P. O. Box 5544,
Santa Monica, California 90405

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50m. patikimas patarnavimas
5610 South Pulaski Road
Phone — 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PRospect 6-8998

HIGH RATES
PAID QUARTERLY
—AT—
BRIGHTON
SAVINGS & LOAN ASS'N
HIGHEST RESERVES
4071 Archer Avenue
(West of California Ave.)
Chicago, Ill. 60632
TEL. — LA 3 - 8248
5% Per Annum Passbook Accounts
5¾% Per Annum $1000 or more Certificates 1 year min.
6% Per Annum $5000 or more Certificates 2 year min.
5½% Per Annum Investment Bonus Certificates
INSURED
FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 So., Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginia 7-7258 - 59

SPECIAL
DABAR UŽSAKOMI AUTOMOBILIAI Į LIETUVĄ
PILNAI GARANTUOTA
Greičiausias pristatymas
PASIRINKITE IŠ ŠIŲ NAUJŲ MODELIŲ:
ZHIGULI VAZ 2101 US $3520.00
NAUJAUSIAS PAGERINTAS EXPORT MODEL ZHIGULI VAZ 2103 US $4036.50
FURGON STATION WAGON US $3881.25
EXPORT MODEL MOSKVITCH 412 IE US $3570.00
MOSKVITCH 408 IE US $3285.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 US $2250.00
REIKALAUKITE SPECIALAUS BIULETENIO SU AUTOMOBILIŲ PAVEIKSLAIS
Užsakykite Dabar
Užsakykite tik per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
MES TURIM 24 METŲ PATYRIMĄ ŠIAME BIZNYJE IR TAIP PAT TURIM TŪKSTANČIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ.

KOSTAS BUTKUS
Tel. PR 8-2781 (778-2781)
TVOROS, LANGAI, DURYS
STOGELIAI, RINOS,
APKALIMAI (Siding).

SOUTHWEST FEDERAL SAVINGS
for all your savings needs
3525 W. 63rd Street, Chicago
Phone — 436-4600

Nuo 1914 Metų
Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.
Sąskaitos apdraustos iki $20,000.00
Frank Zogas, President
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478
5% All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.
6% 2 Years Savings Certificates (Minimum $5,000)
INSURED

PLOKŠTELĖS, GAUNAMOS "DRAUGO" ADMINISTRACIJOJE

Plokštelės pavadinimas	Artistai		Kaina
AURELIA	A. Jūratė Paukštelis	(Stereo)	$5.00
DAINOS	Aldona Stempužienė	(Stereo)	7.00
		(Mono)	6.00
DAINOS LIETUVAI	Salomėja Čerienė		4.00
GINA ČAPKAUSKAS dainuoja		(stereo)	6.00
LIETUVIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI	(Išleido L. Bendr. Kultūros Fondas)	(Stereo)	5.00
		(Mono)	4.50
LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS VATIKANE PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS	(Išleido Liet. Vyčiai)		5.00
OI, TOLI, TOLI...	Philadelphijos Lietuvių choras "Viltis"	(Stereo)	6.00
JŪREIVIŲ KELIAI	Modernūs kūriniai, atliekami Tamošiūno orkestro ir solistų (S. Barcus)		5.00 4.95
RADIO VAKARUŠKININKĖS DAINUOJA			5.00
ŠILUVOS MARIJOS KOPLYČIOS PAŠVENTINIMO IR RELIGINIO KONCERTO MOMENTAI			5.00
ŽIRGINĖLIAI	A. Trečiokas		5.00
DAINOS	Kvartetas Viltis	(Stereo)	5.00
GRĮSIM, GRĮSIM	Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys		6.00
AKVARELĖ	Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys		6.00
ŽIBURĖLIS	Pianistė Julija Rajauuskas	(Stereo)	6.00
MUZIKA FRANZ LISZT	III-sis		5.00
KETURI AUTORIAI: Poezija ir proza:	IV-sis		5.00
LITERATŪROS VAKARAS	Laima Rastenytė		5.00
SEK PASAKĄ	Grigaitytės ir Tijūnėlių šeima		5.00
ZUIKIS PUIKIS	A. Dvariono muzika		5.00
RINKINYS 25	A. Šabaniauskas dainuoja		5.00
26	P. Dėdė-Graužinis-Volteraitė		5.00
27	Karo muz. orkestras ir kiti		5.00
28		(Mono)	5.00
LIETUVIŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS	Stasė Klimaitė	(Mono)	5.00
LIETUVIŠKOS GIESMĖS	Algerd Brazis ir Žibuoklės	(Stereo)	$5.00
LIETUVOS SENOS IR NAUJOS DAINOS	Lietuvos Valstyb. Radio Ansamblis	(Stereo)	5.00
LIETUVOS ATSIMINIMAI (Jubiliejaus proga)	Brazis, Žibuoklės, Juodytė	(Stereo)	5.00
SUK, SUK RATELĮ	Vilniaus Tautinis choras ir solistai	(Stereo)	5.00
MES ŽENGIAM SU DAINA	New Yorko Vyrų oktetas	(Stereo)	5.00
MANO ATSIMINIMAI LIETUVOS	L. Juodytė ir gitara	(Hi-fi)	5.00
DAINUOJAM SU LEONE	L. Juodytės dainavimas	(Hi-fi)	5.00
DAINOS IR ARIJOS	Janina Nomeikaitė-Armonienė	(Stereo)	5.00
AIDUTĖS DAINUOJA	Vadovauja Alice Stephens	(Stereo)	5.00
VASARIO 16, LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 50 METŲ MINĖJIMAS	L. Stukas, Žibuoklės, Rūtos ir parapijų ansambliai	(Stereo)	5.00

(Illinois valstybės gyventojai prie tų kainų oridėkite 5% taksų mokesčiams ir 25 centus persiuntimui.)

Užsakymus siųskite: DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Kultūrinė kronika

Premija už vertimus

Lietuvių rašytojų kūriniams plačiau pasaulyje paskleisti Lietuvių rašytojų draugija skelbia PETRO VARKALOS vado literatūrinę premiją.

Premijos nuostatai

1. Premija skiriama už lietuvio rašytojo - jos prozos kūrinį — romaną, novelių rinkinį, dramą, arba jo suredaguotą ar išverstą lietuvių prozos antologiją, pasirodžiusius 1974-1976 metais anglų kalba.

2. Premijos dydis — 1000 anglų svarų (apie 2500 dol.). Jos iniciatorius ir mecenatas Petras B. Varkala, Purley (Surrey), Anglija.

3. Komisiją premijuotam veikalui atrinkti skiria Lietuvių rašytojų draugija. Be trijų LRD narių, išsamiai pažįstančių literatūrą anglų kalba, komisijoje dalyvaus bent vienas nelietuvis, tos srities specialistas, ir premijos mecenatas.

4. Premijuojamas verstinis veikalas turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) Jis turi būti literatūriškai vertingas.

b) Jo autorius gyvenąs laisvajame pasaulyje.

c) Jo leidykla pakankamai žinoma, kad būtų garantuota veikalui žymiosios spaudos recenzijos ir bent vidutinis tiražas.

5. Neradus premijuotino veikalo, komisija gali minėtąja premija paremti jau išversto literatūriniu atžvilgiu vertingo rankraščio išleidimą žinomoje leidykloje, jei tokios paramos leidykla reikalautų.

6. Nei premijuotino, nei remtino veikalo neradus, premija atidedama 1977-1979 metams.

Perrinkta Lietuvių rašytojų draugijos valdyba

Lietuvių Rašytojų draugijos valdyba slaptu balsavimu perrinkta antram trimečiui: Leonardas Andriekus — pirm., Algirdas Landsbergis — vicepirm., Leonardas Žitkevičius — sekr., Jurgis Jankus — ižd., Nelė Mazalaitė — valdybos narė. Valdybos nariai kandidatai: Ona Balčiūnienė (O. Kludronė), Albinas Baranauskas, Danguolė Sadūnaitė. Revizijos komisija: Kotryna Grigaitytė, Pranas Naujokaitis, Stepas Zobarskas. Rinkimai vyko kovo mėnesį.

Carmen dar ir šį savaitgalį

Chicagos Lietuvių operos šiemetinis sezonas baigiasi šį savaitgalį. Bizet operoj "Carmen" šiandien 8 val. vak. titulinę rolę dainuoja Aldona Stempužienė, o rytoj 3 val. popiet — Roma Mastienė. Spektakliai vyksta Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Marquette Parke, Chicagoje.

Kultūrininkas, nepriklausomybės akto signataras

Spaustuvininkas, daugelio knygų leidėjas, nepriklausomybės akto signataras Saliamonas Banaitis mirė 1933 m. gegužės 4 d. Kaune. Šiemet minime 40-tas jo mirties metines. Suvalkietis, mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Petrapilio buhalterijos ir komerijos kursuose. Dar spaudos draudimo metu talkino Varpo ir Ūkininko redakcijoms. Spaudą atgavus, 1905 m. suorganizavo spaustuvę Kaune, kur išleido iki pusantro milijono egzempliorių lietuviškų knygų ir ligi 2 milijonų lietuviškų laikraščių numerių. Daugiausia spausdino Šv. Kazimiero draugijos leidžiamą Draugiją, Ateitį, Vienybę, Pavasarį, Lietuvaitę, Garnį, Viensėdį, Bažnytinę Apžvalgą, Kauno Žinias, Lietuvos Mokyklą. Savo spaustuvę vėliau perleido Šv. Kazimiero dr-jai, ir ji buvo pavadinta Šviesos spaustuve. Vokiečių okupacijos metu gavo leidimą steigti pirmą Lietuvių Saulės (vėliau Aušros) gimnaziją ir pats Kaune įsteigė 12 prad. mokyklų. Dalyvavo 1917 Vilniaus konferencijoje, talkino organizuojant savanorių kariuomenę. Organizavo Lietuvos žemdirbių sąjungą ir leido jos organą Žemdirbių Balsą. Buvo vienas Prekybos ir pramonės banko steigėjų. Iš spaudos išėjo jo paruoštos Japonų pasakos.

Jo sūnus Kazimieras Viktoras (miręs 1963 m.) buvo mums žinomas kompozitorius, sukūręs operą Jūratę ir Kastytį, kuri dabar Lietuvių operos įrašyta į plokštelės (jp).

Lietuvis ruošia mokslinę programą televizijai

Dr. Robertas L. Lorinskas, gyvenąs 6147 S. Kildare, Chicagoje, įrašo į filmus 30 kolegijos kurso paskaitų administracijos temomis. Tos paskaitos rudenį bus perteiktos televizijos WTTW stoties 11 kanalu. Televizijoje programos bus duodamos 18 savaičių, aptariant JAV kultūrą ir teisingumo sistemą, policiją ir policininko asmenį, teisminę ir kalėjimų sistemą. Dr. Lorinsko kursas bus panaudotas daugely JAV ir karinės televizijos stočių. Čikagiečiai galės už tą kursą gauti kreditus Southwest kolegijoje, 7500 S. Pulaski. Dr. Lorinskas dėsto Chicagos policijos akademijoje. Jis yra vienas iš redaktorių knygos "Psychology and Police" ir vienas iš autorių veikalo "The Ethnic Factor in American Politics". Yra mokęsis Tilden aukšt. mokykloje, Southern Illinois universitete, o filosofijos doktoratą iš politinių mokslų yra pasiekęs Georgijos universitete. Jis taip pat yra viceprezidentas Lietuvių-amerikiečių policijos tarnautojų sąjungos.

• Prof. Pranas Skardžius, lig šiol gyvenęs Washingtone, pakeitė adresą. Dabar adresas toks: 117 Sunset Drive, Hot Springs, Ark. 71901.

Pranas Gailius — Deus ex machina

Iš parodos, atidaromos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, gegužės 11 d. (penktad.) 8 val. vak.

Tai pirmoji solistės GINOS ČAPKAUSKIENĖS plokštelė,

gaunama pas platintojus ir "Draugo" administracijoj
(kaina — $6.00)
arba šiuo adresu
(su persiuntimu — $6.75)
Enterprises Belle — Arti Enrg.
P. O. Box 122,
La Salle 650, Que., Canada

Filmų įvairumai

Kriminalinio seklio nuotykiai senoviniu stiliumi

STASĖ SEMĖNIENĖ

"THE LONG GOOD BYE" yra kaip tik toks filmas, kokio žiūrovas tikisi, kai jis susuktas su humoru, o taipgi su pasitikėjimu, kurį geras režisierius rodo, išgaudamas kas svarbiausia.

Robert Altman surežisavo filmą pagal Raymond Chandler kriminalinį romaną — seklio pasakojimą.

Tik visa "bėda", kad to pasakojimo čia nesijaučia. Altmano visi filmai yra tokie. Jie yra daugiau patyrimai, įausminė išraiška, improvizuotos riekės iš paties gyvenimo. Altman yra pareiškęs spaudoje, kad jis nori, jog publika jaustų jo filmus, net nebūtinai juos suprasdama. Jo teigimu, žiūrovai tikrai nesuprato " M* A * S * H", ir tai buvo tikroji priežastis dėl tokio nepaprasto filmo pasisekimo. Altman ir vėl įrodė, kad, paėmus gerą knygą, galima padaryti visai skirtingą filmą, o rezultatai bus vis tiek geri.

Filmo svarbiausias veikėjas yra seklys Philip Marlowe (Elliott Gould), kuris nori įrodyti, kad jo geras draugas (Jim Bouton) nenužudė savo žmonos ir pats nenusižudė.

Seklys Marlowe yra lojalus, bet kvailokas prietelis. O jo senas draugas įklampina jį į žmogžudystę ir gangsterių pinkles. Policininkai tyčiojasi iš jo, o graži blondinė (Nina Van Pallandt) prašo jį ištraukti jos milžinišką, gabų, bet alkoholiką vyrą — rašytoją iš silpnapročių sanatorijos, vedamos šarlatano gydytojo.

Turinys kvailokas, kaip dažnai būna kriminaliniuos romanuos.

Altman pasirinko pagerbti Chandlerio keistą, melancholišką dvasią, išvystydamas savo paties stiprumą kaip režisieriaus: jis sukuria Los Angeles putojančia atmosfera, lyg liūdną, veslų sapną, pilną paplūdimio namukų ir miglotų, tamsių gatvelių. Ir, lyg jam nepakaktų to didmiesčio, jis nuolat išsitrenkia į Meksiką trumpam, karštam sezonui.

Aktorių sąstatas geras su Gould priešaky. Sterling Hayden sugrįžta ekranan alkoholiko autoriaus rolėje. Gi Nina Van Pallandt, olandė, tituluota baronienė, gyvenime išgarsėjusi ir ekranan patekusi JAV-ėse per Clifford Irving skandalą (Europoje dainavusi su savo buv. vyru ir vaidinusi filme) pademonstravo, kad gali vaidinti, savo išvaizda konkuruoti su žvaigždėmis".

Filmas tik vyresniems kaip 17 m.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street **Tel. LA 3-1083**
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6% Mokamas už dviejų metų Certifikatų sąskaitas. Minimum $5,000.00

INSURED

5% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS
PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad: uždaryta.

VASARVIETĖ "DAINA"

Cape Cod "Old Silver Beach" W. Falmouth, (Mass.) prie šiltos Gulfo srovės, švarus ir pats maloniausias pajūris. Rami ir poilsiui geriausia vieta. Patogiai ir gražiai įrengti kambariai, geras maistas ir nuoširdi bei šeimyniška aplinka. Taip pat gaminamas Dietinis maistas ir atsižvelgiama į svečių pageidavmus. Motorinė valtis graži ir geras žūklavimas. Kaina prieinama. Galima patiems gamintis maistą.

Svečiai norintieji ramiai ir maloniai pailsėti, pasimaudyti šiltam Atlanto vandenyne, prašomi skubiai siųsti užsakymus:

Sav. A. Daukantienė-Moriarty
124 Bellevue Rd.
Squantum, Mass. 02171

SPECIALIAI Į LIETUVĄ

Pilnai Apmokėta
Nemokamas Pristatymas
Pilnai garantuota

SPECIAL 1 $68.20
10 sv. grynų kiaulinių taukų
10 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

ECONOMY PARCEL $40.70
7 sv. kvietinių miltų
4½ sv. ryžių
4½ sv. cukraus
2¼ sv. makaronų
1¼ sv. maišytų vaisių

SPECIAL 5 $43.56
5 sv. grynų kiaulinių taukų
5 sv. ryžių
5 sv. cukraus
5 sv. kvietinių miltų

10 SKARELŲ $60.39
5 Vilnonės skarelės, didelėm ar mažom gėlėm arba turkiškais raštais ir
5 šilkinės skarelės
ORO PAŠTU $69.74

5 VILNONĖS SKARELĖS $46.09
didelėm ar mažom gėlėm arba turkiškais raštais
ORO PAŠTU $55.44

5 VILNONĖS SKARELĖS su kutais aplink $53.90
ORO PAŠTU $63.25

DIRBTINIO KAILIO PALTAS $118.80
Geriausia vertė
Didžiausias pasirinkimas

DAUG KITŲ PUIKIŲ DAIKTŲ

REIKALAUKITE MŪSŲ NEMOKAMO ILIUSTRUOTO KATALOGO

Užsakykite dabar.
Užsakykite tik per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel. — 982-1530

LABAI SVARBU
Vartoti rūbai svečiams iš USSR

Reikalaukite mūsų specialių biuletenių

MES TURIM 24 METŲ PATYRIMĄ ŠIAME BIZNYJE IR TAIP PAT TURIM TŪKSTANČIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ.

IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida
Galima pirkt dalimis ir išmokėtinai
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western — Tel. GR 6-4421

MES TEBEMOKAM
6% už 2 metų
Certifikatus
(Minimum $5,000)

5¾ % už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum $1,000)
Open Mon. 9 to 8, Tues., Thurs., Fri. 9 to 5. Sat. 9 to 1. Closed Wed.

SAINT ANTHONY SAVINGS
1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6330
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽINOMAS VIETA
REpublic 7-8600 **REpublic 7-8601**

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERSIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street **Tel. 476 - 2345**
1410 S. 50th Ave., Cicero **TOwnhall 3-2108-09**
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. RTpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

DARBAS IR ŠVENTĖS

Jeigu nebūtų švenčių, anot to teisybės sakytojo, žmogus neturėtų progos pavargti, o jeigu nebūtų šiokiadienių, žmogus neturėtų kada atsigauti ir, pagaliau, nuo įvairių persivalgymų ir persisveikatavimų išsigydyti. Bet taip yra tik šiame prakeiktame kapitalistiniame pasaulyj, gi visai kitaip yra ten, kur žmogus išgelbėtas nuo kapitalo vergijos. Va, tenai tokios šventės tiesiog žmogų džiugina, maždaug kaip ir vokiečių koncentracijos stovyklos, daro žmogaus gyvenimą saldų.

Kapitalistiniame pasaulyje visi šventė Velykas. Na, net po keletą dienų kiti nedirbo, tiesiog gadinosi žmonės ir lašiniais apaugindjo, bet gi Didįjį šeštadienį mūsų tarybinėj tėvynėj nuo to buvo žmonės išgelbėti. Ir štai kodėl tokia laimė, mat, šįmet lygiai per Velykas išpuolė Lenino gimtadienis. Todėl gi okupuotos Lietuvos žmones ištiko didelis džiaugsmas. Visa Sovietų Sąjunga, su visais jaunesniaisiais broliais savanoriškai, tiesiog džiaugsmo apimti, išėjo tą šeštadienį dirbti nemokamai. Visi su entuziazmu, su džiaugsmu, tiesiog galėtų pavydėti to džiaugsmo lietuviškieji ir angliškieji liberalai. Veržėsi visi nemokaman darban, kad tik tam Leninui, per Velykas gimusiam, būtų linksmiau. Kai ten kokiuose supuvusiuose kapitalistiniuose kraštuose už šeštadienį ar sekmadienį reikalaujama užmokėti pusantro ar pustrečio karto daugiau, laimingi tarybiniai alsuotojai dirbo nemokamai. Kelia nuostabą žmonių veržimasis prie darbo. Štai, kokius stebuklus daro Lenino gimtadienis, žmonėms net pinigų troškimas išdžiūvo nuo didelės komunistinės laimės. Net ir mėšlą mėždami, laimingi žmonės didingosios partijos garbei giedojo:

Šitas mėšlas ne eilinis,
Šimtmetinis, lenininis.

Nuostabūs laimėjimai užvaldė šalį, kurioje žmogus laisvai alsuoja, ne taip kaip čia kapitalistiniuose kraštuose, to prakeikto, anot bolševikų, tiesiog visiškai nusmukusio dolerio apsėstas.

Kai kas tiesiog sužavėtas tokiais šauniais didžiojo brolio pavyzdžiais ir siūlo, kad visi, kurie šią vasarą važiuoja per kokią agentūrą už geležinės uždangos, įsijungtų kokiai dienai į kolchozą ir porą dienų pašertų kiaules motinines ar pabandytų pieno išmėžį pakelti. Va, tai ir būtų, taip sakant, tėvynės meilės ilgesio darbelis, ne koks ten žodinis, kaip čia sauguminiai laikraštėliai teigia, bet konkretus, pilietinis, tiesiog už širdies griebiąs, kaip ir to piliečio noras, kad atvykę iš Amerikos kiek eilėj už juos pastovėtų prie krautuvės. Tada vietiniam kojos pailsėtų ir svečiui būtų proga pasigrūdinti, kad supuvusioj Amerikoj, jai reikės ko palaukti, ne taip liūdna būtų.

Ir laisvajame pasaulyje kai kur švenčia gegužės pirmąją, tik čia, visi vis moko ne kaip dirbti, o kaip uždirbti. Taigi, toks labai antiliaudiškas skirtumas. Gegužės pirmos proga vyresnis brolis, norėdamas viesiems kitiems broliams kelnes numauti, paskelbė įvairių pasižadėjimų, kad tą ir tą su džiaugsmu darysi.

Nepaisant visko, taip pat būtinai reikia duoti pareiškimą, kad kapitalistiniame pasaulyje vienas vargas, kad doleris krinta, gazolino nėra, mėsos nebegalima įkąsti, viskas smunka na o "veiksniai" tiesiog užtemdo nuostabius komunistinio atsiekimo horizontus.

Dėl tų atsiekimų tai vienas taurus tautietis grįžęs praskleidė taip plačius akiračius apie nuostabius ekonominius laimėjimus, kad tiesiog žadą užima. Esą ir pats ten gyventų, tik kada negaus to niekam tikusio dolerio pensijos. Taip sakant, visus nuostabius laimėjimus ir kultūrinius polėkius nustelbė, tas, anot tarybinių žinovų, tikrai nešvarus doleris.

Taigi, gegužės pradžioje [illegible] nėdami darbus ir žygius, pyžkimės kaip nors pasižymėti ir užsigrūdinti, kad mūsų nenugalėtų ne tik darbai, bet ir šventės.

Š.S.

DRAUGIŠKI APMĄSTYMAI

— Vergiškai pataikauti, tik tada apsimoka, jeigu tikies gauti palikimą.

— Valgydamas steiką, jeigu prisimeni sausą duoną, tai reiškia dar nesi nutautėjęs.

B.J.

MODERNUS ATSAKYMAS

Kodėl daugiau nebedeginam žempelės prieš didįjį altorių?— klausia kunigas berniuką.

— Tur būt todėl, kad kovojam su oro tarša, — atsakė berniukas.

Plyta, poetas ir grabas

Poetas Stasys Santvaras "Akiračiuose pasakojo:

"Kartą, su žmona grįžę iš miesto, radom prie durų padėtą ryšulėlį."

"Buvo tai stambus plytos gabalas, suvyniotas į raudoną skudurą!"

"Tą siuntinį aš priėmiau su žmogiška rimtimi ir net nuolankumu — ir spintos stalčiuje ir iki šiol jį tebesaugoju. Jei vienos giminės žmonių santykiuose dovanas vertinsim ne tik dvasiniu, bet ir medžiaginiu požiūriu, tai juk, taip pat nuogą teisybę sakant, aš iki šiol iš savo tautiečių beveik dar nieko apčiuopiamesnio ir prasmingesnio nesu gavęs. Tik dėl to ir žmonai visai rimtai ištariau: "Ale, brangioji, kai mirsiu, įdėk tą plytą į mano grabą, gale kojų".

Žurnalistų nuomone, jei jau dėti plytą į grabą, tai ne gale kojų, bet prie rankų, kad amžinybėje, susitikęs priešą, kaip reikiant galėtum uždrožti

P.

NUOTAIKINGAS FILMAS

"Cesar and Rosalie" žavėtinas filmas yra kaip kokio gero alaus baltoji putelė, kuria mielai pasigers ir džiaugsis prancūzų filmų mėgėjai" *St. Semėnienė*

ŽIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTE

Publika, deja, ne visa, ne priemiesčių bajorėliai ir dabaračiuose" pasakojo:

"Žiojuoti išpasakoti ir kiek publikos šiame koncerte susirinko. Žiojuosi ir vėl be garso užsičiaupiu."

Alf. Nakas

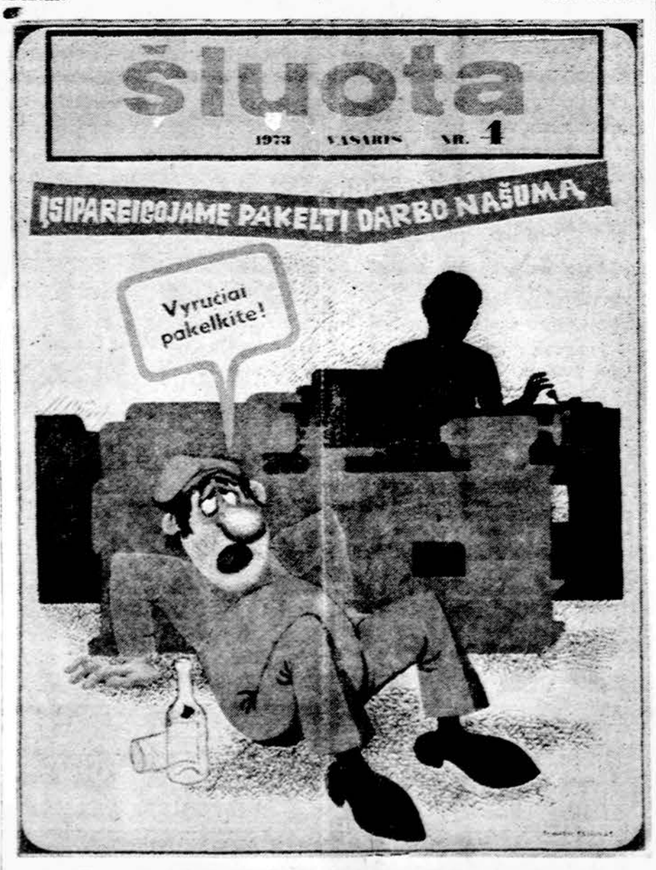

Šis "Šluotos" viršelis patvirtina, kas jau seniai buvo teigta, kaip entuziastingai komunistinėj santvarkoj keliami darbo našumai.

ČIA PRIĖJO KINDZIULIS

Komunistinė "Šluota" deda skyrelį "Čia priėjo Kindziulis". Iš to skyriaus ir "Spygliai" paėmė trejetą ėjimų, tik truputį juos moderuodami.

Kiaulių farmoje

Į kolūkį atvažiavo komisija. Kolūkio pirmininkas aprodo kiaulių fermą ir klausia:

— Na, kaip patiko mūsų paršiukai!

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Iš kur jie gali žinoti, partija tuo reikalu dar nepasisakė.

Savo nuomonė

— Kiekvienas žmogus turi teisę turėti savo nuomonę!

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Deja, ne Sovietų Sąjungoj.

Ištaisė klaidas

— Kartinaitis ištaisė visas savo gyvenimo klaidas.

— Jis mirė!

Šia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Ne, parašė savo memuarus pagal dabartines komunistų partijos direktyvas.

BEŽDŽIONĖS GINA SAVO GARBĘ

—Argi mes aplink medžius tveriame tvoras!

— Argi mes nešam bananus į taupomąsias kasas!

—Argi mes skolinamės ir negrąžiname skolų!

— Argi mūsų vyrai girtuokliauja!

—O mūsų motinos pameta savo vaikus!!

— Argi mes mušame viena kitą, nesutardamos dėl skonio!

—Argi mes meluojame!

— Teisingai! O tie žmonės dar akiplėšiškai tvirtina, kad kilo iš mūsų giminės. Koks nebeždžioniškas šmeižtas!

POETAS IR AKMENYS

Kartą poetas Goethe su baronu Šteinu išėjo į kalnus pasivaikščioti. Poetas rinko įvairius mineralus. Ėmė smarkiai lyti. Šteinas visas peršlapo ir paprašė Goethes paskubėti, bet poeto negalima buvo atitraukti nuo mineraloginių tyrinėjimų. Peršlapęs ir netekęs kantrybės, Šeinas sako:

— Jei jūs taip domitės akmenimis, tai bent pasakykite, kokiai grupei aš priklausau?

— Tamsta neabejotinai priklausai kalkinių akmenų grupei, kadangi sušlapęs pradedate šnypti.

PAS GYDYTOJĄ

— Dar netaip blogai, panele, — taria gydytojas. Tai tik menka mažakraujystė. Ar jums, pavyzdžiui — šokant, smarkiai plaka širdis?

— Tai pareina nuo to, ponas gydytojau, su kuo šoku!

— Ar dažnai tamstą nukrečia drebulys, klausia gydytojas ligonį.

— Pone gydytojau, visada, kai pamanau, kad tamstai reikės už vizitą mokėti 10 dolerių.

— Ai, esu apsėstas statistikos, skaičių. Vis visur viską ir visus skaičiuoju.

A.Nakas

ARABAI IR RUSAI

Kai rusai buvo išvaryti iš Egipto, prez. Sadatas buvo paklaustas, ką pirmiausia egiptiečiai darė.

—O, mes pirmiausia suskaitėme piramides, — atsakė Sadatas.

BATŲ KRAUTUVĖJE

Avalynės parduotuvė Paryžiuje Šeimininkas moko naują pardavėją:

— Jeigu pirkėja paprašys 37 numerio batų, jūs privalote sušukti: "Ką jūs! Jūsų tokia mažytė koja, kad 35 numeris jums bus kaip tik!"

— Ir aš turiu jai parduoti 35 numerio batus?

—Jokiu būdu! Jūs privalote jai parduoti 38-to.

PANAŠIOS ŽMONOS

Plėšikas sulaiko praeivį ir sako:

— Pinigai arba gyvybė!

Persigandęs praeivis sudeda rankas lyg melsdamasis ir prašo:

—Meldžiu jus, visais šventais prisiekiu! Jeigu aš grįšiu į namus be pinigų, iki grabo lentos žmona neduos man ramybės.

— Man labai gaila, — skėsteli rankomis plėšikas, — bet mano žmonos charakteris toks pat, kaip ir jūsiškės.

Išpylus vandenį iš stiklinės, negali joje likti bent ketvirtadalis vandens.

G.Galva

— Niekas Europon pėsčias negali nueiti.

Jonas Šoliūnas

Abu sargybininkų pozose: Kremliaus Kosyginas ir Akiračių Buldogas.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

KIAULĖ VIEŠNAGĖJE

Aplink naujai pastatytus namus Kaune, Prancūzų g. 72, Verkių 6 nenuvarkyta teritorija, antisanitarinės sąlygos. Kur turėjo būti įrengtos aikštelės poilsiui bei vaikų žaidimams, styro nenugriauti barakai.

— Kur buvai, Kriuksyt!

—Kaune,
Moderniausiam rajone!

— Na, ir kaip!

— Puiku! Žavu!

Kaip gintinėj, tarp savų:
Kiek balų, šiukšlynų, srutų!
Kad visur toks rojus būtų!

"Šluota"

— Poetų perteklius. "Sluotoje" Drėgva konstatuoja tarybinį faktą:

Dabar kiekvienas
Puikiai gali
Sudėt ketureilį
Posmelį.

Todėl, jau pradedant
Nuo vaiko,
Visi save
Poetais laiko.

O kai visi
Poetais virtę,
Eiliuotą košę
Galim virti!

PPRAŠO RAŠYTI NE GRAIKIŠKAI, BET LIETUVIŠKAI

Naujienos noriai spausdina Dr. Šimoliūno paruoštas žinias, jos skelbs ir kitų mokslo srityje dirbančių lietuvių darbus. Jos skelbtų žinias ir apie bendruomenės vedamą kultūrinį darbą, jeigu tos žinios būtų ruošiamos ne graikų, bet visiems suprantama lietuvių kalba".

"Naujienos", balandžio 10 d.

ŠUNS NAUDA

Klasėje buvo duotas mokiniams parašyti rašto darbas "Šuns nauda žmonėms". Berniukas parašė šitaip:

"Šuo yra plaukuotas gyvulys. Jis turi kojas, ausis, akis, daug dantų ir vieną uodegą. Dantimis jis kanda. Kaimynas irgi turi šunį, kuris perkando jų vaikui koją. Aš buvau jo aplankyti ir pagalvojau: "Tai gerai, kad tau įkando. Nors nereikia į mokyklą eiti". Tai tokia yra nauda iš šunų".

APIE ŽUVĮ IR LIEŽUVĮ

ROMUALDAS KISIELIUS

Jūroj nardo jūrų žuvys,
o burnoj tiktai liežuvis.
Tas liežuvis, tas aštrusis
peša plaukus, tampo nosis...

Jis iš šiaudo, ar šešėlio,
ar menkiausio dalykėlio,
vežimus, brolyt, priskaldo
nes ir jis juk žemę valdo...

Viską žino, kur kas dedas,
kam kas gimsta, kas ką vedas.
Kam reik trumpinti sijoną,
kas kieno vilioja žmoną.

O lietuviški liežuviai,
tai kaip pistoleto šūviai,
ant kieno kaktos užkrinta,
tas negyvas žemėn krinta.

RAUDONKEPURAITĖS PASAKA LIBERALIŠKAI

Visi prisimename senąją pasaką apie Raudonkepuraitę, kurią kartą mama siuntė aplankyti sergančios močiutės ir numešti jai skanumynų pintinėlę. Senoji močiutė gyveno mažame namelyje miško viduryje.

Tame pat miške gyveno ir vilkas, kuris panoro pietums ne tik skanumynų, bet ir pačios Raudonkepuraitės. Nubėgęs į trobelę miške, prarijo seną močiutę, būtų ir Raudonkepuraitę suėdęs, bet ši laiku apsižiūrėjo ir nėrė pro duris klykdama. Netoliese dirbęs miško kirtėjas išgirdo jos riksmą ir užmušė vilką, tuo išgelbėdamas Raudonkepuraitės gyvybę. Sužinoję tą įvykį, kaimo žmonės gyrė ir aukštino miško kirtėją.

Taip ši pasaka buvo pasakojama seniau, o šių dienų versijoje iškyla kai kurie faktai.

1. Vargšui vilkui nebuvo padiktuotos jo pilietinės teisės;
2. Miško kirtėjas užmušė vilką, pirma jo neperspėjęs apie savo intenciją;
3. Pilietinių teisių unija pastebėjo, kad nepaisant to, jog vilkas ir suėdė močiutę, toks elgesys truputį nepateisinamas, bet vilkas lgėsi pagal savo įsitikinimus ir už tai jo kaltinti negalima;
4. Žinoma studentų organizacija pareiškė, kad močiutės nužudymas įvyko, vilkui besiginant, nes ji tikrai buvo per 30 metų amžiaus ir galėjo suprasti, kad vilkas tik pamylėti, o ne kariauti norėjo.

Visas šias pažiūras ir pastabas apsvarsčius, miško kirtėjas buvo apkaltintas užpuolimu ir pasikėsinimu prieš vilko gyvybę.

Kelioms naktims po to praėjus, miško kirtėjo trobelė buvo visiškai sudeginta.

Švenčiant vienerių metų sukaktuves nuo "nelaimingo įvykio pas močiutę", jos namelyje buvo dedikuota šventovė vilko atminimui. Visi kaimo valdininkai ta proga pasakė po graudžią, išsamią prakalbą, bet pačios Raudonkepuraitės pasielgimas giliausiai įkrito visiems į širdis.

Su ašaromis akyse ji prisipažino, kad tik dabar, žvelgdama į anos dienos įvykius iš laiko perspektyvos, ji pilnai supranta, kokį baisų nusikaltimą miško kirtėjas papildė, užmušdamas vargšą vilką. O kai ji suklupo ant kelių ir nusižeminusi padėjo puikų vainiką žuvusio vilko garbingam atminimui, per visų susirinkusiųjų skruostus riedėjo graudžios ašaros.

(Iš "Christian Cruasade Weekly")

— —

APIE VASARIO 16-SIOS MINĖJIMĄ

Visas paminėjimas, su pasivėlavimu, ilgoka pertrauka ir menine dalimi, užtruko nepilnas tris valandas. Jeigu kam jau ir tiek yra per daug, tai geriau tegul jie eina į cirką pasižiūrėti kaip beždžionės šoka."

Dr. J. Balys

BĖGIKO PAAIŠKINIMAS

— Kaip tamsta pasiekei bėgime tokių gerų rezultatų? — klausia bičiulis.

— Visai paprastai! Aš užsukdavau savo laikrodį 8 v.r. ir įsivaizduodavau, kad dar nesu darbovietėje.

PATIKIMA INFORMACIJA

Tas vaikinas jau trečiu kartu atsilankė pas tave, gal jau ir apie sutuoktuves užsiminė?

Taip, mamyte, vakar vakare pasipiršo, —atsakė dukra.

Bet tu juk taip mažai težinai apie jį, nepatarčiau taip greit pasižadėti tekėti?

Priešingai, mama, aš apie jį visas smulkmenas žinau. Merginą, su kuria jis buvo susižiedavęs per trejus metus, yra mano artimiausia draugė.

POLITINĖ LOVA

"Vašingtonas su Kinijos Pekinu faktinai susibučiavo. Jeigu oficialiai negula į vieną politinę lovą, tai vien tik dėl to, kad dar turi truputį gėdos jausmo nesidemaskuoti visiškai atvirai."

S.J.Jokubka
"Vilnis"

PASAULIS IR LĖKŠTĖ

— Jei šiandien kas man pasaulį pasiūlytų ant sidabrinės lėkštės, aš pasirinkčiau ne pasaulį, lėkštę, pasakė vienas jūrų kapitonas.

PASIAIŠKINIMAS

Kartą iš parduotuvės išėjusi pirkėja prie pat durų buvo sulaikyta už tai, kad pavogė šaldytą viščiuką. Bet ji teisinosi, kad pasikišo viščiuką, ne norėdama jį pavogti, bet atšildyti.